УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

березень
2009

ПЕРША КАПІТУЛА ВІДНОВЛЕНОЇ ВАСИЛІЯНСЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ СВЯТОГО МИКОЛАЯ МАЛИЙ БЕРЕЗНИЙ 2-4 ЛЮТОГО 2009 р.Б.

новообраний протоігумен о. Павло РАЙЧИНЕЦЬ, ЧСВВ

ІЄРЕЙСЬКІ СВЯЧЕННЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬК 8 ЛЮТОГО 2009 р.Б.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА....3

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА БЕРЕЗЕНЬ....5

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА КВІТЕНЬ....6

ПОКРОВИТЕЛЬ НА КВІТЕНЬ
СВЯТА МАТРОНА СОЛУНСЬКА (9 КВІТНЯ)....7

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА ТРАВЕНЬ....7

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ТРАВЕНЬ
СВЯТА ДОМІТИЛА (12 ТРАВНЯ)....7

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
ЛІТЕРАТУРНА СПАДЩИНА АПОСТОЛА ПАВЛА....8

ПОСЛАННЯ СВЯТІЙШОГО ОТЦЯ ВЕНЕДИКТА XVI
З НАГОДИ ПОЧАТКУ ВЕЛИКОГО ПОСТУ 2009 РОКУ....12

Ієрм. Теодор ПИЛЯВСЬКИЙ, ЧСВВ
ПІСТ — ЧАС ПРОЗРІННЯ....14

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ
ІЄРЕЙСЬКІ СВЯЧЕННЯ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ....19

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
НОВІ ТРУДІВНИКИ У ХРИСТОВОМУ ВИНОГРАДНИКУ....20

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
ПОКЛИКАНІ, ЩОБ ТРИВАТИ НА ЗУСТРІЧІ З БОГОМ....22

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
ЕКСКОМУНІКА....23

Ігор САВ'ЯК
ЛІТУРГІЯ НАПЕРЕДОСВЯЧЕНИХ ДАРІВ....26

о. Веніямин ДОВГАНИЧ, ЧСВВ
ДОВЕРШЕНИЙ ПОЧАТОК. ЗАКІНЧИЛАСЯ КАПІТУЛА
ВАСИЛІЯНСЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ СВЯТОГО МИКОЛАЯ....29

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
КРИЗА НАШИХ СЕРДЕЦЬ....30

Ольга ГРОМИК
ДЕ ЗНАЙТИ ЛІК ОД ДЕПРЕСІЇ?
АБО ВІДПОВІДЬ НА ПРОГНОЗ ЕПІКРИЗУ....33

Ігор СКЛЕНАР
ЕТИКА І ЯКІСТЬ СПІЛКУВАННЯ В ІНТЕРНЕТІ....35

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
ПІД ПОКРОВОМ СВЯТОГО ЙОСИФА....36

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ....41
ОТЕЦЬ-ДЕКАН БОГДАН ЛИЛИК....42

Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД «БУТТЯ»....43

Наталія ЛЕХ
МІСІОНАРЧИК. ДВІ СЛОВІ....44
ЗАПОВІДІ БОЖІ....46

У НАШІЙ ПОШТІ....47

Любов ЯСКАЛ
ПОКАЯННЯ....48

Соломія КОРНИЧ
ЧАЙНВОРД «ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ»....50

Ієромонах Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Терпіння в сучасної людини викликає почуття жаху, який не можливо приховати. Всі, чи майже всі стосунки, справи, починання мають у собі це приховане прагнення: будь-що уникнути терпінь. Можемо навіть сказати, що фінансова та економічна криза — також наслідок цього нестримного бажання. Адже надмір споживання, бездумність у використанні сотворених речей, перебільшена чутливість до нестатків та внутрішня потреба задовольнити свої матеріальні запити вказують нам на зовсім іншу реальність — ми шукаємо задоволення і втікаємо від усього того, що може принести нам навіть найменшу незручність. У цьому всьому люди розучилися по-філософськи підходити до розуміння речей та вирішення проблем.

Поглянувши більш реалістично, ми побачимо, що багато речей та явищ, які приносять нам втіху, насправді поряд із радістю несуть велику частку терпіння. «Журба жінці, коли народжує, бо година її вибила. А вродить дитятко — з радощів, що людина на світ народилася, вже й пам'яті про болі нема!» (Ів 16,21). Якщо бажаємо комусь допомогти, якщо когось любимо, чинимо добро — все мусимо перетерпіти. Також і коли перебуваємо на лікуванні — терпимо багато. Отож можемо з певністю ствердити, що не кожне терпіння однакове.

Сьогодні дивно чути, коли кажуть, ніби в Україні настали важкі часи. Адже між нами ще живуть ті, хто пережив голод і нестатки, які сучасним молодим навіть не можуть наснитися. У чому ж полягає важкість теперішнього часу? Насамперед у тому, що ми не можемо придбати всього, що хотіли б. Ураз зросли матеріальні потреби, але не можливості. Ми відвикли чекати та економити, тому, порівнюючи старі гроші з новими, часто ностальгічно згадуємо, що було колись, навіть не усвідомлюючи, що цього вже не повернеш. Другий аспект важкості полягає в тому, що ми постійно нагнітаємо негативні емоції та незадоволення. Тут найбільш успішними є наші політики: чого тільки не наслухається людина

протягом одного дня по радіо чи телебаченню! Скільки то бруду, обману і непристойностей! Але й ми не пасемо задніх. Найбільш поширеним заняттям нині є нарікання. Ми нарікаємо на все і всюди. Скільки нарікань вислуховують священики у сповідях! Все це стає причиною того, що ми перестаємо зауважувати Божу ласку і благодать, яку дарує нам Господь, та й саме життя стає нам немилим. А бажаючи покращити своє становище, потрапляємо знову в пастку, бо думаємо, що поліпшивши матеріальний стан, почнемо краще жити. Але ж ні, жити не стає легше.

Зі сказаного можемо зробити висновок: криза передовсім затаїлася в наших серцях. Що більше ми про неї думаємо і переймаємося нею, то більше вона заполонює наше єство. Чи можемо позбутися кризи, просто не думаючи про неї? Очевидно, що ні. Нам необхідно змінювати думки свого серця і почати діяти за Євангелієм.

Розпочинаючи Великий піст, постановімо, що у своїх бажаннях і намірах будемо більш скромними. Нехай брак часто й потрібних і важливих речей нас не засмучує. По-друге, просімо Господа Бога, щоби зіслав нам ласку глибокої християнської надії, яка не сумнівається у мудрості Його Провидіння. І третє, надзвичайно важливе: просімо про ласку терпеливості у терпінні й нестатках. Можливо, ми найбільше терпимо якраз через цей брак, хочемо все осягати швидко і без утомливого труду. Це неправильно. Сам Христос навчає нас: «Вашим стражданням ви спасете душі свої» (Лк 21,19). Терпіння, страждання, які приймаємо з любові до Бога і Христа, відходять на другий план, бо любов завжди перемагає. Тому все те, чого ми так уникаємо і про що згадували вище — запрошення виявити нашу любов до Бога. В ній наші терпіння переродяться, й ми зможемо не нарікати, а справді працювати та долати і саму кризу, і її наслідки: «Журба жінці, коли народжує, бо година її вибила. А вродить дитятко — з радощів, що людина на світ народилася, вже й пам'яті про болі нема! Оце й ви нині в журбі. Але я вас знову побачу, і зрадіє ваше серце, і ніхто ваших радощів від вас не відбере» (Ів 16,21-22).

Заснований у 1897 році
Засновники — Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Передплатний індекс — 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 72-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 26.02.2009 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Зам.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва
Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівської обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені
за поданням джерела.
Редакція зберігає за собою право
виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

© Журнал "Місіонар", 2009

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
Редакційна колегія:
о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о.д. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Літературна редакція:
Богдана ЩУРКО
Дизайн та комп'ютерна верстка:
Микола ЯЦКІВ

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА БЕРЕЗЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоби роль жінки щоразу більше цінувалася і набувала все більшого значення для кожної нації світу.

МІСІЙНИЙ: Щоб єпископи, священики, богопосвячені особи і вірні миряни Католицької Церкви в Китайській Народній Республіці, у світлі листа, адресованого їм Папою Венедиктом XVI, намагалися бути знаком і знаряддям єдності, сопричастя й миру.

МІСЦЕВИЙ: Щоб вірні Церкви глибше збагнули потребу та значення святої Тайни Покаяння як примирення з Богом та якомога частіше до неї приступали.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА КВІТЕНЬ

Підготував о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоби Господь поблагословив працю трудівників ріллі рясним урожаєм і вчинив багатші народи чутливими до драми голоду у світі.

«Весняний день — рік годує»,— каже відоме прислів'я. Трудівникам ріллі цього не потрібно доводити. Вони знають: як тільки сонячні промені глибше зігріють гостинний весняний ґрунт, не можна гаяти ні хвилинки, слід вправно братися до роботи. Цей рік не є винятком: тисячі і мільйони невтомних людських рук припадають до матері-землі в надії зібрати рясний урожай там, де перед тим сіяли зерно чи садили якусь іншу сільськогосподарську культуру.

Сільськогосподарське виробництво і переробна промисловість мають велике значення для процвітання і благополуччя нації. Все змінюється у цьому світі: уряди приходять і йдуть; політичні зірки сходять і гаснуть на нашому небосхилі; укріплюються та ростуть міста. А сільська праця, як і раніше, необхідна всім і кожному. Плодами праці сільських жителів користується кожна людина у кожній країні світу, чи то житель величезного мегаполіса чи мешканець невеликого провінційного містечка. Завжди пам'ятаймо про те, як і де здобувають усі ті багатства, які ми щодня бачимо на своєму столі, а також ніколи не забуваймо тих, хто немає нічого і не раз приречений на голодну смерть. Просімо Господа, щоб новий рік був благословенним для усіх рільників, а також таким, коли «ситі» цього світу не дозволять нікому померти з голоду.

МІСІЙНИЙ: Щоби християни, які трудяться на територіях, де в особливо важких умовах перебувають бідні, немічні, жінки та діти, були знаками надії, завдяки своєму відважному свідченню Євангелія солідарності та любові.

У своїй останній енцикліці під назвою «Надією Спасенні» Святійший Отець Венедикт XVI неодноразово закликає християн до мужнього протистояння усім труднощам щоденності. Енцикліка розпочинається такими словами: «Ми спасенні надією, говорить святий апостол Павло римлянам, а разом з ними — і нам (Рим 8,24). Відкуплення — спасіння — в християнській вірі є не таким вже й простим поняттям. Відкуплення дане нам в тому сенсі, що нам було подаровано надію — достовірну надію, завдяки якій ми можемо зустрічати лицем в лице наше сьогодення: навіть важке буття можна прийняти, якщо воно веде до якоїсь мети, якщо ми можемо бути упевнені в цій меті, якщо ця мета настільки велика, що виправдовує тягарі шляху». Спираючись на слова Папського документа, можна сказати, що християнство є релігією надії, яку воно покладає на вічного і живого Бога. Бути знаком надії у цьому світі — це одна з найдостойніших, а водночас і найбільш необхідних місій послідовників Христової Церкви. Особливо це стосується територій, де масово терплять бідні та немічні люди. Це для них повинні з більшим жаром палати християнські чесноти, щоб відчай і зневіра не були господарями їхніх душ. Підтримаймо своєю ревною молитвою наших братів і сестер у Христі, які щодня є свідками людської нужди. Вочевидь і вони розділяють людську біду та злидні. Нехай це ще дужче заохочує їх до солідарності та палкої любові, щоб таким чином своїм життям вони давали мужнє свідоцтво Євангелія.

МІСЦЕВИЙ: Щоб Господь прославив славою святих мучеників та ісповідників Української Церкви.

Розповідають про таку подію з історії нашої Церкви. Коли єпископ Микита Будка на прохання

митрополита Андрея Шептицького поїхав до Рима просити у Папи мощі святих для антимінсів новозбудованих церков на Україні, Папа промовив до владики такі слова: «Микито, ти не міг набрати землі, а їхав аж сюди до Риму? Та ж уся ваша земля окроплена кров'ю святих мучеників...». Насправді один Господь знає, скільки ж було тих, що заради Його святого імені освятили Україну. Лише кілька з незліченної кількості праведників українського народу дочекалися проголошення їх блаженними чи святими. Ми щиро радіємо з цього не тільки тому, що маємо, так би мовити, «своїх» заступників і покровителів в небі, але також тому, що це є ще одним доказом щодо можливості осягнення святості серед тих реалій, де бореться зі щоденністю кожна українська душа. Нехай наша вдячність за усіх проголошених святих та блаженних Української Церкви перемінюється у щоразу ревнішу молитву за нових кандидатів, серед яких, без сумніву, є Слуга Божий митрополит Андрей Шептицький. Постуляційний центр беатифікації і канонізації святих УГКЦ не сидить без роботи, а скрупульозно досліджує життя і чесноти багатьох віруючих християн-українців. Спомагаймо цю святу справу своєю ревною молитвою.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА КВІТЕНЬ СВЯТА МАТРОНА СОЛУНСЬКА (9 КВІТНЯ)

Свята МАТРОНА Солунська жила у II ст. і була рабинею в юдейки Павтили, дружини одного з воєначальників у грецькому місті Солунь. Господиня примушувала свою рабиню зректися Христа й перейти в юдейство, але свята Матрона не піддавалася на вимоги. Вона терпеливо зносила знущання своєї господині, вірно сповняла всі свої домашні обов'язки, а ту свою терпеливість скріпляла гарячою молитвою та відвідинами церкви. Коли одного дня Матрона повернулася з церкви, Павтила запитала її, чому вона ходила до церкви, замість того, щоб іти до синагоги. Свята відповіла: «Через те, що тільки в християнській Церкві перебуває Бог». За такі слова Павтила сильно побила дівчину, потім зв'язала і кинула її до темної пивниці. Протягом багатьох днів свята була зв'язаною без води та їжі. Павтила продовжувала знущатися над праведницею, поки та не віддала душу Господу. Після смерті замученої рабині господиня скинула її тіло з міської стіни. Християни побачивши на вулиці тіло св. Матрони і поховали його з великою пошаною. В 4-му столітті єпископ солунський Олександр збудував на честь св. Матрони гарну церкву і вірні перенесли туди її мощі.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоби миряни та християнські спільноти відповідально сприяли зростові священичих та монаших покликань.

МІСІЙНИЙ: Щоби нещодавно засновані католицькі церкви, вдячні Господу за дар віри, були готові до участі в загальній місії Церкви, виявляючи прагнення проповідувати Євангеліє по всьому світу.

МІСЦЕВИЙ: Щоби Католицька Церква в Україні була збережена від різноманітних розколів та єресей, а всі християни довіряли проводу своїх законних пастирів.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ТРАВЕНЬ СВЯТА ДОМ!ТИЛА (12 ТРАВНЯ)

ЛІТЕРАТУРНА СПАДЩИНА АПОСТОЛА ПАВЛА

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ

З усіх 27 книг Нового Завіту 14 приписують апостолові Павлу: з них 13 носять його ім'я, а ще одна, «Послання до євреїв», приєднана до творів Павла, хоча й не містить у заголовку його імені. Усі ці твори написані у формі листів до поодиноких християнських громад (Солуня, Коринту, Галатії, Филиппів, Рима та ін.) або до окремих осіб (Филимона, Тимотея, Тита).

Взагалі, розподіл книг Нового Завіту з огляду на літературні жанри виглядає так: чотири євангелія (від Матея, Марка, Луки і Йоана), історична монографія («Діяння апостолів»), апокаліпсис («Одкровення Йоана») і листи-послання (14 приписуваних Павлові і 7 званих «соборними»). Якщо літературний жанр «євангеліє» був цілковитою новизною, твором і винаходом представників християнських спільнот, — адже перед тим не існував, — то листи були поширені в різних народів від найдавніших часів. Уже в Старому Завіті знаходимо немалу кількість листів, уміщених в контексті поодиноких книг, напр. Самуїла і Царів (2 Сам 11,14-15; 1 Цар 21,8-10; 2 Цар 5,5-6; 10,1-6), пророка Єремії (29,1-29), Варуха (глава 6, яка ще має назву «Лист Єремії»), книг Макавеїв (1 Мак 12,6-18. 19-23; 2 Мак 1,1-9 тощо) та інших. Проте в Новому Завіті листи є домінуючими серед інших літературних жанрів, причому форму листів мають більшість новозавітніх книг.

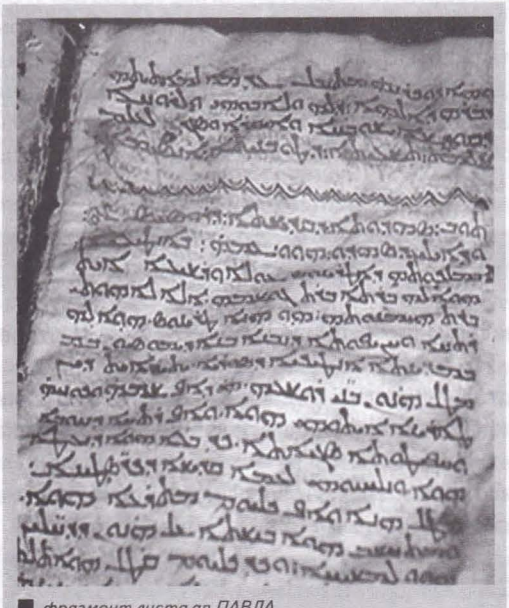

■ *фрагмент листа ап.ПАВЛА*

Беручи до уваги час написання поодиноких книг Нового Завіту у тій формі, в якій вони були збережені і дійшли до наших часів, бачимо, що ніхто інший, як саме святий апостол Павло був першим, хто використав жанр листа з метою євангельського проповідування. Відтоді форма листа-послання використовувалася впродовж століть у християнських Церквах, від періоду діяльності Отців Церкви до наших днів, а енцикліки Вселенських Архиєреїв чи послання інших церковних ієрархів є визначними прикладами продовження цієї практики й у наш час.

Листи в елліністсько-римському суспільстві

Листи існують, мабуть, відтоді, як постало письмо. Чи був простіший спосіб скоротити відстань до іншої людини, як переслати їй листа? Особливо від часів поширення імперії Олександра Македонського, а з ним еллінської цивілізації на цілий Близький Схід, листування набирає значного розмаху. Необхідність долати великі відстані чи то з військовою, чи з торговельною, чи з іншою метою вчинила лист простим і зручним засобом спілкування і підтримання різного роду взаємин. Тому епістолярний жанр (від грецького «епістоле» — «лист») набув широкого вжитку не лише для

потреб спілкування на відстані, але також мав застосування в художній літературі і філософії. Зокрема, у формі листів були написані деякі філософські трактати та етичні повчання.

Матеріалом, який у різні часи використовували для написання листів, могли бути уламки кераміки, глиняні таблички, покриті воском дощечки, але частіше аркуші папірусу, шматки вичиненої шкіри або пергаменту.

Хто хотів писати листа, міг це зробити по-різному. Міг написати його власноруч, як це робили передусім бідні і ті, які хотіли зберегти зміст написаного в таємниці. Інший спосіб — продиктувати лист професійному писареві слово в слово або менш вправному — по складах. Можна було також доручити написання листа писареві або секретареві, давши усні вказівки щодо його змісту. Врешті залишалася можливість доручити написання листа довіреній особі, без якихось особливих рекомендацій. Мабуть таки найчастіше писали листи власноруч або доручали їх оформлення секретареві на основі докладних вказівок. А в багатьох випадках було простіше продиктувати листа писареві, який мав «набиту руку», набув вправи у писанні, ніж самому гнутися над аркушем.

Виготовлення листа не було надто простою справою. Оскільки в давнину не було письмових столів, писар сидів на долівці і, притримуючи однією рукою аркуш, другою, зазвичай правою, писав. Матеріал не був досить зручним, далеко до нашого паперу, та й писали звичайно не курсивом, якого ще не знали, а, як ми кажемо, «друкованими» літерами або «уставом», дбаючи про каліграфію, тож процес запису слів був відносно повільним. Листи переважно були короткі. Дуже довгі листи доводилося писати не один день.

У Римській державі існувала поштова служба, сполучення було непогане, тож листування відбувалося справно. Заможні люди висилали з листами когось із своїх слуг. Коли пошту передавали через довірену особу, їй доручали усно переказати адресатові деякі

■ *апостол Павло*

відомості або дати додаткові пояснення до змісту написаного. Тоді в листі давали адресатові належну рекомендацію цієї особи і очікували від неї повідомлення про наслідки її місії або й усного доповнення до змісту листа-відповіді.

Вигляд листів у давнину

Листи перед відправленням звичайно згортали у сувій, зав'язували і скріплювали печаткою, а на зовнішньому боці писали ім'я адресата та місце його проживання. Сам же лист мав свою більш-менш сталу стандартну будову.

Грецько-римські листи складалися з трьох частин.

1. Заголовок («прескріптум» — *praescriptum*) містив ім'я автора листа в називному відмінку й ім'я адресата — в давальному відмінку, а також коротке слово привітання. Наприклад: «Сенека своєму Лукилію, привіт» (*salutem* — латинською мовою «(бажаю) здоров'я», тут рівнозначне нашому: «привіт», «здоров»). Або: «Клавдій Лісій вельможному правителеві Феліксові привіт» (тут «хайреін» — грецький варіант вітання, «привіт») (Ді 23,26).

2. Головна частина листа була коротшою

або довшою, залежно від предмета, теми листа.

3. Прикінцеве вітання було зазвичай дуже коротке: «Бувай(те) здоров(і)» (по-грецьки «ерросо», напр. Ді 23,30, по-латині: *vale*).

У багатьох древніх листах є ще одна частина, подяка, яка виконує роль вступу до головної теми. Подяка може виражати релігійні почуття (подяка вищим силам, богам, Богові) або не релігійні (вдячність людям, зокрема адресатові листа).

Листи арамейською мовою також були подібні за формою до елліністських, з деякими незначними відмінностями. Ім'я адресата може бути тут на першому місці, автора ж листа — на другому, звичайно означується рівень відносин між автором листа й адресатом; головним вітанням є побажання миру — «шалом»; рідко зустрічаються вислови подяки, натомість присутнє побажання Божого благословення адресатові.

Листи апостола Павла

Чи писав апостол Павло власноруч, а якщо ні, який спосіб він вибирав у поодиноких випадках? Можемо зробити про це висновок на основі деяких даних з його листів, які схиляють до думки, що далеко не завжди Павло писав сам. Так, у «Посланні до римлян» Терцій, «що написав цього листа» (Рим 16,22), приєднує свої вітання до Павлових. В інших посланнях (1 Кор 16,21; Гал 6,11) Павло власноручно дописує рядок, який, зрозуміло, відрізняється виглядом від виробленого почерку професійного писаря, який, вірогідно, писав цілого листа. Проте «Послання до Филимона» Павло міг написати сам (Флм 19).

Коли б ми мали доступ до оригіналів Павлових листів, могли б говорити певніше про те, писав він сам, чи ні, але, мабуть, апостол здебільшого доручав цю справу іншим. Диктуючи, Павло мав час на обдумання, добирання слів та логічний підбір аргументів. Водночас деякі відмінності в термінології, зворотах, а також у стилі між різними листами могли мати причину не тільки у бажанні чи свідомому виборі Павла, а й у діях його секретаря, особливо, коли це була щоразу інша особа.

Можна собі уявити, як довго тривало написання «Послання до римлян», яке налічує 7101 слово, найдовший лист не тільки в Новому Завіті, але і з усіх, які дійшли до нас із античних часів. З певністю, для його написання потрібно було щонайменше кількох днів або й тижнів. А найкоротший свій лист, до Филимона (335 слів), Павло міг написати або продиктувати за лічені години.

Вважають, що свої найдовші листи Павло написав узимку, коли з середини листопада до березня судноплавство в басейні Середземного моря припинялося через погодні умови, і тому найкраще було перебути в одному місці. У подорож вирушали з приходом весни.

Форма Павлових послань

Листи апостола Павла, — і це важливо підкреслити, — наслідують риси як грецько-римських, так і семітських листів. Проте є й

■ *аркуш папірусу*

деякі особливості, притаманні тільки листам Апостола народів.

У заголовку Павло ставить своє ім'я та імена своїх співробітників у називному відмінку, а ім'я адресатів – у давальному. Проте, за зразком семітських листів, вказує на характер відносин, який зв'язує його з адресатами. Крім того, Павло майже завжди до свого імені додає слово «апостол» та уконкретнює своє відношення до особи Ісуса Христа. Описуючи зміст свого покликання, Павло вказує також на гідність, звання та відношення до Бога своїх адресатів. У вітанні Павло поєднує знову ж таки два елементи: тут традиційне семітське вітання «шалом» (по-грецькому «еірене», «мир») є попереджене і підсилене побажанням Божої благодаті: «харіс імін кай еірене» – «благодать вам і мир» (Рим 1,7; 1 Кор 1,3 та ін.).

Ідучи за традиційною схемою грецько-римських листів, Павло часто розпочинає листи подякою. Крім вислову глибокого релігійного почуття, вияву вдячності Богові, така подяка, за задумом Павла, має на меті приготувати і наблизити адресатів до головної теми листа, хоч в деяких випадках, як Гал 1,6-9, Павло відразу переходить до теми, чим підкреслює її важливість.

Центральна частина Павлових листів складається звичайно з двох частин: доктринальної та паренетичної (повчальної). Апостол, використовуючи модель християнської проповіді, спочатку вияснює догматичні питання, а тоді пропонує спосіб застосування цих правд у житті, даючи вказівки молодим християнським спільнотам, як жити вірою на щодень і як зміцнювати спільнотне життя.

Закінчення Павлових листів містять багато особистих звернень та доручень. Павло не закінчує ніколи своїх послань звичайним «бувайте здорові!», але передає своїм адресатам Боже благословення і завершує листа урочистим славослов'ям. Деколи наприкінці листа дописує рядок власною рукою (1 Кор 16,21; Гал 6,11; Кол 4,18; 2 Сол 3,17).

Порядок Павлових послань у каноні Нового Завіту

Із 27 книг Нового Завіту 21 написана у формі листів-послань. З них 13 послань носять ім'я апостола Павла, одне – апостола Якова, два – Петра, три – Йоана, одне – Юди, а ще одне, «Послання до євреїв», не має імені автора, тож його приєднали до числа Павлових послань. Оскільки Павлові листи були зібрані швидше, вони уміщені в переліку святих книг відразу після «Діянь апостолів». Листи інших авторів були приєднані до канону згодом як «соборні» послання, тобто як звернені, на відміну від листів Павла, до всіх Церков (хоч і тут є очевидні винятки, як Друге і Третє послання Йоана Богослова).

Порядок соборних послань у каталозі книг пов'язаний, мабуть, зі свідченням «Листа до галатів»: «Яків, Кифа (Петро) і Йоан, які вважалися стовпами» (Гал 2,9). Були спроби помістити соборні послання перед Павловими, але такі намагання були скоріше винятками, ніж правилом.

Щодо порядку послань апостола Павла, то тут мали місце кілька міркувань. Є фактом, що листи, написані до спільнот, попереджують листи до поодиноких адресатів, Тимотея, Тита й Филимона. Уміщення «Послання до євреїв» після них могло би вказувати на деяку його окремішність та на вагання щодо Павлового авторства цього твору.

Іншим критерієм, за яким упорядковували листи Павла в каноні святих книг, була їх величина. Тож не дивно, що першим є найбільший Павлів лист, адресований до християн Рима, а 1 і 2 «Послання до коринтян» ідуть за ним. Винятком є «Послання до галатів», яке трохи коротше від «Послання до ефесян», але займає четверте місце. Щодо дальшого порядку листів винятків більше немає, хіба те, що окремішність «Послання до євреїв», довшого за більшість Павлових листів, але уміщеного останнім, виявляється і тут.

(продовження у наступному числі)

ПОСЛАННЯ СВЯТІЙШОГО ОТЦЯ ВЕНЕДИКТА XVI З НАГОДИ ПОЧАТКУ ВЕЛИКОГО ПОСТУ 2009 РОКУ

Дорогі брати і сестри!

На початку Великого посту, який є шляхом інтенсивнішого духовного приготування, Свята Літургія знов пропонує нам три практики покаяння, властиві біблейській і християнській традиції, — молитву, милостиню і піст, — щоб підготуватися до кращого святкування Великодня і тим самим дати можливість пізнати всемогутність Бога, Який, як ми почуємо під час Пасхальної Всеношної, «виганяє зло, змиває провину, повертає тим, що впали, невинність і сумуючим радість, проганяє ворожнечу, народжує згоду і впокорює всяку владу» (Пасхальне Проголошення). Цього року в моєму Зверненні з нагоди Великого посту я хочу особливо зупинитися на роздумуванні про цінність і сенс утримання від їжі. Дійсно, Великий піст нагадує про сорок днів, прожитих Господом в пустелі без їжі перед початком Його суспільного служіння. Ми читаємо в Євангелії: «Тоді Дух повів Ісус в пустиню, щоб диявол спокушав його. Він постив сорок днів і сорок ночей, і нарешті зголоднів» (Мт 4, 1-2). Як Мойсей перед отриманням скрижалей заповіту (Вих 34, 28), як Ілля перед зустріччю з Господом на горі Хорив (3 Цар 19, 8), Ісус молитвою і постом готувався до виконання Своєї місії, початком якої стало жорстке зіткнення із спокусником.

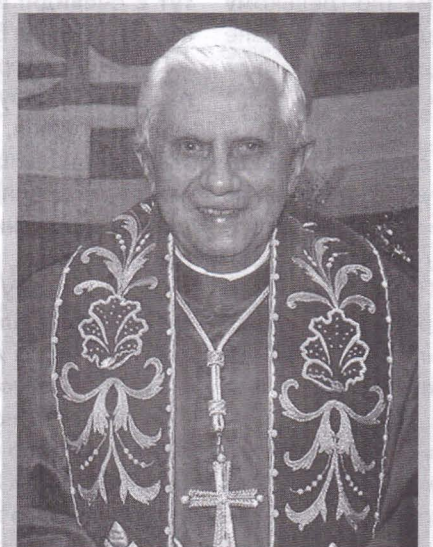

■ *Святійший Отець Венедикт XVI*

Ми можемо запитати себе: яку цінність і яке значення має для нас, християн, позбавлення від чогось, що само по собі добре і корисне як частина прожитку? Священне Писання і вся християнська традиція вчать, що піст надає велику допомогу в уникненні гріха і всього, що веде до гріха. Тому в історії порятунку неодноразово звучить заклик постити. Вже на перших сторінках Біблії Бог заповідає людині утримуватися від куштування забороненого плоду: «З усякого дерева в саду їстимеш; з дерева ж пізнання добра й зла не їстимеш, бо того самого дня, коли з нього скуштуєш, напевно вмреш» (Бут 2, 16-17). Коментуючи це Божественне розпорядження, святий Василій Великий помічає, що «піст був встановлений у Раю» і що «перша заповідь у цьому плані було дано Адамові». І на закінчення він говорить: «Слова «не їж» таким чином є законом про піст і стриманість» (див. Sermo de jejunio: PG 31, 163, 98). Оскільки ми всі обтяжені гріхом і його наслідками, піст запропоновано нам як засіб знов наблизитися до Господа. Так вчинив Ездра, перш ніж вирушити в зворотний шлях з вигнання в Землю Обітовану, закликавши возз'єднаний народ до посту, «щоб нам упокоритись перед Богом нашим» (1 Ездр 8, 21). Всемогутній почув їх молитву і дарував їм Свою прихильність і захист. Так само діяли жителі Ніневії, які послухали заклик Йони до покаяння і оголосили піст на свідоцтво своїй щирості, кажучи: «Хто зна, чи Бог іще не повернеться та не роздумає й не відверне від нас палаючий гнів свій, тож ми й не загинемо?» (Йона 3, 9). Тоді Бог теж побачив їх справи і пощадив їх.

Ісус у Новому Заповіті підкреслює глибоке

значення посту, тавруючи поведінку фарисеїв, які ретельно дотримувалися розпоряджень закону, але серцем були далекі від Бога. Справжній піст, як нагадує в іншому місці Божественний Вчитель, має на меті, радше, виконання волі Отця небесного, Який «бачить таємне і віддасть тобі» (Мт 6, 18). Він Сам подає приклад, відповідаючи сатані після закінчення сорока днів, проведених в пустелі: «Чоловік житиме не самим хлібом, а кожним словом, що виходить з уст Божих» (Мт 4, 4). Справжній піст, отже, має на меті споживання «справжньої їжі», тобто виконання волі Отця (Ів. 4, 34). Тому, якщо Адам не послухався заповіді Божої «не їж від дерева пізнання добра і зла», то християнин за допомогою посту має намір смиренно підкорятися Богові, сподіваючись на Його доброту і милість.

Ми бачимо, що практика посту була вельми поширеною в спільноті перших християн (Ді 13, 3; 14, 22; 27, 21; 2 Кр 6, 5). Вчителі Церкви також говорять про силу посту, здатного зв'язувати гріх, усмиряти пристрасті «старого Адама» і відкривати в серцях віруючих шлях до Бога. Крім того, піст регулярно практикують і рекомендують святі всіх часів. Святий Петро Хризолог пише: «Піст — це душа молитви, а милосердя — життя посту, тому хай той, хто молиться, постить. Хто постить — хай має милосердя. Хто бажає, щоб його прохання було виконане, хай виконує прохання, звернені до нього. Хто хоче знайти серце Бога відкритим, хай не закриває свого серця для тих, хто волає до нього» (Sermo 43: PL 52, 320; 332).

У наші дні практика посту неначе дещо втратила свою духовну роль і набула в суспільстві, позначеному пошуком матеріального добробуту, радше значення терапевтичного заходу, якого вживають з метою лікування тіла. Утримання від їжі, звичайно, корисне для фізичного здоров'я, але для віруючих це найперше «терапія» для зцілення всього, що перешкоджає нашій злуці з волею Божою. В Апостольській Конституції Poenitemini від 1966 р. Слуга Божий Папа Павло VI писав, що вбачає необхідність поставити піст у контекст покликання кожного християнина «вже не жити для самого себе, але для того, Хто полюбив його і віддав Самого Себе за нього, і... жити також заради братів» (Гл. I). Великий Піст може дати прекрасну можливість повернутися до норм, які містить процитована Апостольська Конституція, усвідомивши справжню і нескороминущу цінність цієї стародавньої практики, покаяння, котра допоможе нам знищувати власний егоїзм і відкривати серце для любові до Бога і ближнього, що складає першу і найбільшу заповідь нового Закону і основну суть всього Євангелія (Мт 22, 34-40).

Прихильність до практики посту сприяє також осягненню єдності особи, тіла і душі, допомагаючи людині уникати гріха і рости у спілкуванні з Господом. Святий Августин, який добре знав власні негативні схильності і називав їх «тугим і заплутаним вузлом» (Сповідь, II, 10; 18), в трактаті «Про користь посту» писав: «Я, звичайно, заподіюю собі муку, але для того, щоб Він пробачив мене; я сам караю себе, щоб Він допоміг мені, щоб бути бажаним у Його очах, щоб досягти Його відради» (Sermo 400, 3, 3: PL 40, 708). Обмеження себе в матеріальній їжі, яка живить тіло, сприяє внутрішній прихильності до того, щоб слухати Христа і живити себе Його словом порятунку. У молитві і пості ми даємо Йому можливість прийти і вгамувати найглибший голод, який відчуваємо в душі, —прагнення Бога.

У той самий час піст допомагає нам краще усвідомити стан, в якому перебуває багато наших братів і сестер. У своєму Першому Посланні Святий Апостол Іван Богослов застерігає: «Коли хтось має достатки цього світу і бачить брата свого в нестачі, й замикає перед ним своє серце, то як любов Божа може перебувати в ньому?» (1 Ів 3, 17). Добровільний піст допомагає нам розвивати в собі стиль поведінки Доброго Самарянина, який схиляється і допомагає страждаючому братові (див. енц. Deus caritas est, 15). Вільно приймаючи рішення позбавити себе чогось, щоб допомогти іншим, ми

показуємо на ділі, що ближній у скрутному становищі нам не чужий. Саме для того, щоб підтримати ці живі відносини прийняття й уваги до братів і сестер, я закликаю парафії і всі інші спільноти підсилити під час Великого посту практику утримання від їжі як індивідуально, так і спільно, удосконалюючи водночас слухання Слова Божого, молитву і діла милосердя. Це із самого початку було способом життя християнської спільноти, в якій збирали засоби для «допомоги святим» (2 Кор 8-9; Рим 15, 25-27), а вірним пропонували віддавати бідним те, що їм вдасться відкласти завдяки посту (Didascalia Ap., V, 20, 18). Цю практику і сьогодні потрібно наново відкривати і заохочувати, особливо у літургійний період Великого посту.

З усього мною сказаного стає очевидним, що утримання від їжі є важливою аскетичною практикою, духовною зброєю для боротьби з будь-якою неврегульованою прихильністю до самих себе. Добровільна відмова від задоволення, пов'язаного із споживанням їжі і використанням інших матеріальних благ, допомагає учневі Христа тримати під контролем запити єства, ослабленого первородним гріхом, негативна дія якого охоплює всю людську особу. Стародавній літургійний гімн періоду Великого посту своєчасно волає до нас: «Utamur ergo parcius / verbis, cibis et potibus / somno, iocis et arctius / perstemus in custodia» – «Використовуймо помірніше слова, їжу, напої, сон та ігри і почнімо перебувати з великою увагою у бадьорості».

Дорогі брати і сестри! Як бачимо, кінцевою метою посту є допомога кожному з нас, як писав Слуга Божий Папа Іван Павло II, стати цілковитим дарунком для Бога (енц. Veritatis splendor, 21). Тому сенс Великого посту повинна усвідомлювати кожна християнська сім'я, спільнота, щоб усунути все, що відволікає дух, і підсилити те, що живить душу, розкриваючи її для любові до Бога і ближнього! Я маю на увазі особливо більшу старанність у молитві, у читанні Слова Божого, в участі у таїнствах Примирення і в активному прийманні Євхаристії, найперше під час недільного Богослужіння. З таким внутрішнім станом увійдімо до атмосфери покаяння Великого посту! Хай супроводить нас Свята Діва Марія, Джерело нашої радощів, і хай підтримує нас у старанні звільнити серце від рабства гріха, щоб воно все більше ставало «живою дарохранильницею Бога». З таким побажанням, запевняючи вас у своїй молитві про те, щоб кожен віруючий і кожна церковна спільнота з користю пройшли шлях Великого посту, від щирого серця посилаю всім моє Апостольське Благословення!

Ватикан, 11 грудня 2008 р.

Бенедикт XVI

ПІСТ – ЧАС ПРОЗРІННЯ

Ієрм. Теодор ПИЛЯВСЬКИЙ, ЧСВВ

Ми стоїмо на порозі Великого посту і дуже важливо, з якими думками, намірами вступимо в нього і переживатимемо його. Адже коли людина переконана у корисності певної речі, тоді вона цінує її і шукає, докладаючи всіх зусиль, а речей неприємних – уникає. Дуже важливо, чи цей час ми будемо сприймати як час корисний, важливий, благословенний, час особистої внутрішньої перевірки, вдосконалення, боротьби, духовного пробудження? Чи навпаки – будемо дивитись на піст як на час, який потрібно перечекати, перетерпіти? Адже для когось цей період церковного року може асоціюватися не стільки з оживленням духовного життя, як радше з періодом поклонів, довгих хресних доріг, нелегким утриманням від гучних забав і їжі.

Кожного року цей період церковного життя проповідники в храмах починають закликом до покаяння і навернення. Але що це властиво

є — покаяння і навернення? Сумлінне виконання поклонів і участь в хресних дорогах, утримання від надмірностей? Не лише це! Насамперед це благословенний час прозріння, віднайдення втрачених скарбів, сенсу і радості життя!

Навернення є Божою ласкою, Божим даром. І в часі Великого посту ми з помноженою ревністю вимолюємо в Господа цей дар за допомогою поклонів, хресних доріг, відмови від поганих звичок й умірености у їжі. Новий Завіт передає поняття *навернення* грецьким словом *metanoia*, дослівно *meta — переміна; nous — розум* (переміна розуму, зміна способу думання). Здебільшого так перекладають цей термін, але деякі автори вважають, що такий переклад не є вдалим. Слово *nous* запозичене грецької філософії і в ній воно означає *розум*. Але в Писаннях Нового Завіту в контекстах, в яких воно вживається, це поняття потрібно розуміти радше як місце духовних відчуттів і тому можна було б його перекласти, як «дух» або «серце». Отже *навернення — це переміна серця*, очищення його.

Можливо, серед багатьох навіть практикуючих християн-католиків десь дуже глибоко, в темних закамарках серця, може виникнути запитання: «З чого, властиво, я повинен каятися і до чого навертатись? Я нікого не вбив, не обікрав! Можливо, цього покаяння більше потребують мої ближні, чоловік, невістка, сусід чи сусідка? Але ж я постійно молюсь, сповідаюсь і причащаюсь!»

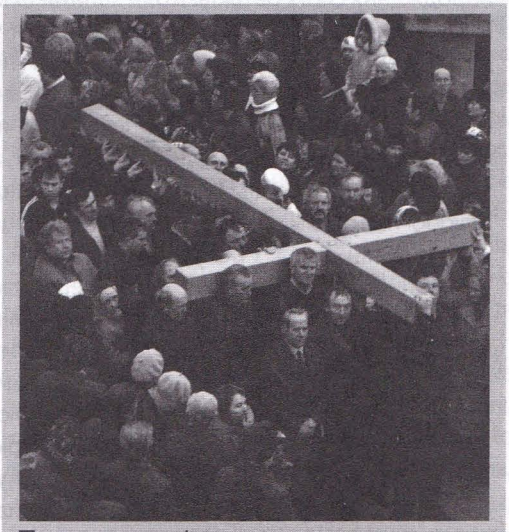

■ *хрест моя сила!*

Власне у такому способі думання і криється велика небезпека! Адже подібно думав фарисей, молячись у Єрусалимській святині. Бо коли люди, які є далеко від Христа і Церкви, живучи в гріхах пияцтва, сквернослів'я, перелюбу, шахрайства повинні каятись в них, то і практикуючі християни повинні каятися в гріхах браку любові до Бога і ближнього, гріхах літеплості, самолюбства, байдужості, поверховості, просити ласки прозріння зі своєї духовної сліпоти. Чи можна бути практикуючим християнином і одночасно сліпим? Щоденний досвід християнського життя показує, що так!

Що таке духовна сліпота? Переважно людина не бачить світ реально, таким яким він є, їй лише так здається. Людина не дивиться на світ очима, а серцем, і від того, яким є серце людини, залежить те, яким вона бачить світ. Звичайно, будинки, дерева, сніг, храм ми бачимо очима, але на світ наших постав, виборів, на наших родичів, друзів, чужих людей, на різні життєві вартості і обставини ми дивимось не очима, а серцем. І це є причиною сварок, гніву, розлучень, трагедій, самогубств, війн. Ми не можемо побачити реальності такою, якою вона є, бо дивимось на неї серцем, яке є хворим.

Розгляньмо хоча б ось таку ситуацію, з якою багато з нас, напевно, зіштовхувалися. Родинне свято, зібрались гості, всі щасливі, веселі, але на закінчення гостини, коли вже подали каву, одне горнятко падає на землю і розбивається. Розгнівана господиня, не побачивши, хто був винуватцем «трагедії», одразу кидається до чоловіка: «Ти такий-сякий, галамаго, безрукий, що ти наробив? Де я тепер візьму горнятко до цього сервізу?»

Бідний чоловік обороняється: «Слухай, люба, що ти в мене хочеш, та то мама перекинула моє горнятко!» — «А, то мама! Ой, мамцю, не переживайте, нічого страшного не сталось, не велика річ — горнятко, можна докупити!» Наче невелика річ — горнятко, але з таких малих речей починаються в родинах «німі дні» між чоловіком і жінкою, невісткою і свекрухою, матір'ю і сином. Ця жінка бачила те саме розбите горнятко, але як по-різному відреагувало її серце в обох випадках!

Ще одну історію я почув від одного священика. Дівчина-студентка приходить до і скаржиться на свого батька-пияка, кажучи: «Отче, я його ненавиджу, не можу на нього дивитися, бо він не людина!» Священик намагається пояснити, що то все-таки тато і хоч в такому стані, але він є людиною і Божою дитиною. «Нехай мені отець не пробує пояснювати, я бачила що він робить як нап'ється — сквернословить, все трощить, б'ється, *я бачила на власні очі, яким він є*!» Але через кілька місяців тато захворів на рак, висох на тріску і коли вже вмирав, хотів своїй дочці сказати щось дуже важливе, але не міг, бо до рота і носа мав приєднані трубки і тільки зміг вимовити: «Ганю!» Тато помер, дівчина знову прибігла до священика: «Я вже нічого не розумію, я не знаю, чому так сталося, чому тато помер, він міг би ще жити!» Перед тим вона казала *я все бачила своїми очима*, я все знаю, яким є тато, а тепер каже: «*Я вже нічого не розумію!*» Після похорону вона підійшла до стрийка, татового брата і попросила, щоби він розповів їй про тата, яким він був в молодості. Коли стрийко розповідав, очі дівчини робились щоразу більшими: виявляється її тато був дуже красивим хлопцем, багато дівчат в школі задивлялись на нього, а коли грав у футбол за шкільну команду, то стадіон був повен дівчат. «То тато колись грав у футбол?» — «Так! Але після одруження одного вечора в парку якісь хлопці тата дуже побили, до півсмерті!» — «Як, тата побили? А чому я не знала?» — «Бо тато не любив про це розповідати. І після цього він запив». — «Як же я цього всього не знала?» Ця дівчина думала, що бачить і все розуміє, а виявилося, що бачила лише свою уяву про тата.

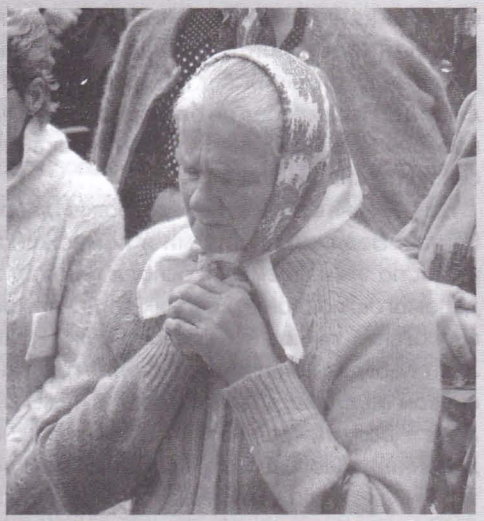

■ *В обіймах покаяння*

Переважно діти майже нічого не знають про життя своїх батьків, і батьки дуже мало знають про життя дітей і їхні проблеми. Деякі діти, християни-католики, не знають навіть дня народження своїх батьків. Коли запитаєш їх про батьків, то вся біографія вкладеться у десять секунд. Живемо під одним дахом і не бачимо одне одного, бачимо лише наші уяви. Скільки дівчат і хлопців вийшли заміж чи оженилися не на своїй дівчині чи хлопцеві, а на своїй уяві про цю дівчину чи хлопця. Перед шлюбом вона всім розповідала, що її хлопець — справжній ангел: і розумний, і сильний, і вихований, і уважний, і побожний, а через два роки приходить до священика і каже, що він ненормальний, садист і диявол у людському тілі. Але насправді він не є ні одним, ні іншим, а звичайною, немічною, грішною людиною. Не потрібно занадто покладати всю свою надію на іншу людину, навіть найближчу, навіть на священика, бо він також людина, може помилитись, не зрозуміти, навіть

поранити. Людина не дивиться правдиво, реально, вона проектує свої уяви на інших. А Христос своєю наукою і ласкою хоче повернути нам зір! Це також і нас, сучасних християн-католиків, стосуються Христові слова: «дивлячись, не бачать!» Ісус промовляє до нас: «Подивись, ким є Я, якими є твої батьки, твоя дитина, якою є Церква!» Христос хоче нам відкрити очі. Можливо, для когось це станеться саме цього посту?

А найчастіше ми прив'язуємося до уяви про самих себе, яка дуже часто є помилковою. Часто боїмося пізнати, якими ми є насправді. Свідченням цього є те, як ми реагуємо, розглядаючи власні фотографії. Багато з них нам не подобаються, нам здається, що з вини фотографа ми не вийшли добре, і нам хочеться їх викинути, але насправді ми такими є. Таким тебе бачать інші люди щодня і ти дійсно так виглядаєш. Для багатьох людей важливим є не те, якими вони є, а те, якими їх бачать інші. Як сказав один священик: «Можливо, останній раз ми були собою, коли мали два або три роки, коли плакали, як нас щось боліло, сміялись, коли нас хтось розсмішив, говорили про те, що бачили». Підростаючи, наслідуючи старших, навчилися говорити неправду, лукавити. Чи ми знаємо, коли ми є собою, коли ми є правдивими? Коли грубимо батькам, старшим, чи коли в храмі побожно склавши руки і піднісши до неба очі молимось за них? Можливо, найбільш правдивими ми є тоді, коли ввечері залишаємось наодинці, знявши всі маски, почуваємось вільними і робимо те, що в нас насправді лежить на серці: хтось поїсть собі добре від душі, хтось вип'є, щоб розслабитися, при телевізорі, ще інший пройдеться по різних не дуже пристойних інтернет-сайтах, чи подивиться непристойний фільм тощо.

Дехто каже: я молюся, сповідаюся, але не відчуваю Божої присутності. А причина в тому, що Бог чекає на нас правдивих, а ми показуємо Йому свою візитку: магістр, адвокат, богослов, лікар, монахиня, поважний громадський діяч, побожна церковна і громадська діячка, практикуюча християнка... Розумні, досвідчені, правильні і досконалі. А Ісус каже: «Я чекаю на тебе правдивого!» Господь хоче з нами порозмовляти про важливі для нас речі, а ми Йому відразу: «Ісусе я є практикуючим католиком, не п'ю, не курю, не проклинаю!» Господь послухає і каже: «З тим не маю про що говорити. Маєш ще якесь обличчя?» — «Так, згадав, також в праці я дуже відповідальний, всі мене хвалять, я ніколи не запізнююся». — «І з тим не маю про що розмовляти. Маєш ще якесь обличчя?» — «Ще я постійно молюся вервичку, різні набожества, маю на стіні Папське благословення!» — «Маєш ще якесь обличчя?» — «Так, але про нього мені якось стидно говорити!..» Але власне про це правдиве обличчя, якого часто стидаємось, Ісус дуже хоче з нами поговорити. Представляємо часто Господу Богу так, як і оточенню, свої проекції, а Бог хоче порозмовляти з тобою правдивим нагадуючи: «Пізнай правду і правда визволить тебе!» І ми в часі цього посту почнімо молитись разом з євангельським сліпцем Вартимеєм, можливо, цього разу вперше не просячи доброї роботи, здоров'я і легкого навчання для свої дітей чи внуків, але прозріння: «Господи, подай мені ласку, щоби я прозрів! Я завжди думав, що я зрячий, хоча був бідним сліпцем!» Це кілька думок про духовну сліпоту, яка заважає нам бачити свої гріхи, Бога, себе і ближніх такими, як вони є.

Відомо, що лікаря потребують хворі. Чому так мало християн регулярно відвідують Богослужіння, чому таке мале число їх приходить до Ісуса? Бо їм здається, що вони здорові, не мають гріхів. *Перша заповідь любові каже любити Господа всім, серцем, всією душею, всією силою і всіма своїми думками! Чи навіть практикуючі християни сповідаються з гріхів проти цієї заповіді?* Часто від Ісуса ми щось хочемо, але чи хочемо Його самого? Чи ми любимо Його? Здебільшого навіть у храмі бачимо себе і свої проблеми, але чи бачимо Ісуса? Що Він відчуває? Чого бажає? Навіть під час адорацій хочемо, щоби Христос адорував нас і наші

проблеми, замість того, щоби трохи відірвати свій погляд від землі і власних проблем та піднести його до Господа, до Неба, пригорнутись до зранених Христових ніг і сказати: «Ісусе, як я Тебе люблю за те, що Ти відкупив мене! Ти для мене найдорожчий!» В Старому Завіті, коли Мойсей виводив ізраїльтян з Єгипетської неволі, то люди стомлені довгою подорожжю і різними випробуваннями почали нарікати на Мойсея за те, що він їх завів на пустиню і морить голодом. Бог, почувши ці нарікання, послав їм на поживу перепелиць, але потім наслав на них також багато отруйних змій, після укусів яких люди помирали. Вони зрозуміли, що згрішили наріканням. Тоді Бог наказав Мойсеєві зробити мідяного змія і повісити його на високім палі, і запевнив, що ті, які будуть дивитись на мідяного змія – уникнуть смерті. Уявімо собі цю картину: біля їхніх ніг повзали отруйні змії, а вони не могли дивитись під ноги, але піднісши високо голову, повинні були дивитись на мідяного змія, який у Старому Завіті є прообразом розп'ятого Ісуса Христа. Кожен з нас має тих отруйних гадюк: це наші клопоти зі здоров'ям, з дітьми, з начальником, різні страхи. І ми так постійно зі страхом на тих гадюк дивимось, що стаємо нездатними піднести погляд на Ісуса.

А чи любимо ми нашого ближнього, як себе самого? Чи сповідаємося ми з гріхів літеплості, байдужості у ставленні до ближнього і до всього оточення? Як правило, байдужість у ставленні до Бога призводить до байдужості до всього оточення. Як за радянських часів багатьох людей навчили, що все те, що тебе оточує, не твоє, а спільне, так за таким принципом більшість людей і продовжує жити сьогодні. Але байдужість, літеплість не має нічого спільного з Христовою вірою. Суспільство байдуже до правдивих вартостей, до виховання молоді на християнських ідеалах, до природи, до рідної землі, деградує, розкладається і врешті гине! Святе Письмо навчає, що байдужі будуть засуджені разом з безбожниками. Добрий християнин, який любить Бога, буде любити також своїх батьків, родину, своє село, природу, роботу, свою Батьківщину. Людина, яка не любить Бога, рідних, – не рахується ні з ким і ні з чим. Чи каємося ми, християни-католики з гріхів самолюбства, що бачимо тільки себе і бажаємо щоби лише навколо нас крутилося все життя? Чи ми уважні до людей, які нас оточують, до природи, до своїх станових, громадських, і релігійних обов'язків?

Чому часто приходимо сумні до сповіді і такі самі сумні відходимо після неї? Тому що кожного разу говоримо завчену формулку. Такі сповіді є сумними, бездумними, бездушними і формальними. Добре, що ми визнаємо те, що порушили піст, чи обмовили когось, чи пропустили молитву, але чи ми взагалі любимо Ісуса? Деякі католики взагалі кажуть, що не мають гріхів. Які там гріхи? Не вбив, не вкрав, чого в мене хотіти?! Навіть Папа сповідається щотижня, або що два тижні, а ти, брате чи сестро, що є кращими від Папи? Ходиш до сповіді раз у році і кажеш, що не маєш з чого сповідатись? Від чого залежить, що людина бачить чи не бачить своїх гріхів? Від світла. Коли

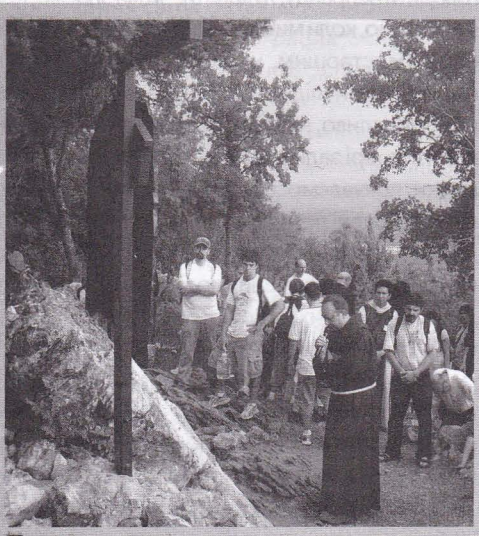

роздумуючи над терпіннями Христа

жінка хоче побачити, чи блузочка чиста, то йде на денне світло, біля вікна, і там добре видно бруд, різні плями. Багато людей не бачать своїх гріхів, бо живуть в темноті! Дуже добру пораду дав один священик тим, які не бачать гріхів у своєму житті: «Прийди, любий брате, сестро, до сповідника і скажи йому, отче мій духовний стан настільки поганий, я перебуваю у такій великій темноті, що не бачу жодних гріхів. Нехай отець рятує мене, бо моє серце так сильно закам'яніло!» Переважно перед смертю важко хворій людині стає легше, бо відмирає її нервова система і людина не чує більше болю, їй видається, що вона видужує, але насправді вона вже вмирає. Як пізнати, що в людини вже відмерло сумління? Коли вона каже: «Я є порядною, а та моя сусідка — то страшна грішниця, а та моя невістка точно піде до пекла, чи ті міністри, чи ті банкіри, чи ті поліцаї — то самі злодії!» Коли людина так говорить, це є ознакою, що вона духовно помирає, вона не співчуває тим немічним людей і, напевно, не молиться за них.

Дорогі у Христі брати і сестри, перед нами час Великого посту, в якому нас очікує радість покаяння і духовного прозріння, просімо в люблячого Господа Ісуса цієї ласки, щоб ми прозріли і очищеним серцем поглянули на цей прекрасний Божий світ та прославили Господа за всі Його добродійства для нас!

ІЄРЕЙСЬКІ СВЯЧЕННЯ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ

8 лютого 2009 року Божого, в неділю митаря і фарисея, у храмі Царя Христа, що при василіянському монастирі в Івано-Франківську, відбулася урочиста подія — ієрейські свячення п'ятьох ченців-василіян: Іллі Броновського, Василя Огірка, Інокентія Меші, Тадея Мисюка та Захарії Слободяна. Їх уділив, з благословення Івано-Франківського єпарха Преосвященного Кир Володимира Війтишина, єпископ-емерит Івано-Франківської єпархії Преосвященний владика Софрон Мудрий, ЧСВВ.

Минулого року вищезгадані ченці успішно завершили навчання у Василіянському інституті філософсько-богословських студій ім. Йосифа Велямина Рутського у Брюховичах.

Урочиста Архиєрейська Свята Літургія у храмі Христа Царя розпочалася о 10.00. Разом з Преосвященним владикою Софроном співслужили Протоігумен Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ, Протоігумен Провінції святого Миколая на Закарпатті о. Павло Райчинець, ЧСВВ, та понад двадцять священиків-василіян, як також о. Ігор Броновський, рідний брат Іллі Броновського, ЧСВВ. В урочистій Службі Божій узяло участь багато монахів і монахинь, родичі, друзі, знайомі нововисвячених ієреїв та багато парафіян храму Христа Царя.

Під час проповіді на основі євангельського читання, притчі про митаря і фарисея, владика Софрон підкреслив зміст правдиво християнської покори, вказав, якою повинна бути наша молитва: щирою прославою Бога, подякою за отримані ласки, вибаченням за гріхи та проханням про ласки, яких потребуємо. Преосвященний Кир Софрон наголосив на цінності монашого та священичого покликань як особливого Божого дару і заохотив вірних, передусім батьків, молитися за покликання добрих і ревних священиків.

Після Великого входу розпочався обряд

ієрейських свячень: о. Протоігумен Йоанікій Чверенчук увів дияконів Іллю, Василя, Інокентія, Тадея та Захарію, яких тричі привітав владика Софрон – вони поцілували хрест у руці владики та його рамено і чотири кути престолу, тричі обходячи довкола нього. Опісля владика Софрон прочитав молитви священичого рукоположення. Відтак нововисвячені ієреї зняли дияконські ризи й були облечені у священичі: єпитрахиль, пояс, нарукавники та фелон. Після цього вони стали до престолу і далі з усіма священиками відправляли Божественну Літургію.

По закінченні Служби Божої хор заспівав многоліття Святійшому Отцю Венедикту XVI, Папі Римському, Блаженнішому Любомиру, Главі УГКЦ, священичому чину, а також новоієреям, їхнім батькам та родичам, монахам і монахиням та всім вірним.

Після цього зі словами подяки до присутніх звернувся о. Протоігумен Йоанікій Чверенчук. Він найперше подякував Богові за дар життя та покликання новоієреїв, подякував їхнім батькам за виховання їх синів та за те, що віддали їх на служіння Богові у Василіянському Чині. Також о. Протоігумен подякував Преосвященному владиці Софрону за уділення св. Тайни священства п'ятьом ченцям-василіянам і побажав йому Божого благословення та міцного здоров'я у його архиєрейському служінні.

Бажаємо нововисвяченим ієреям щедрого Божого благословення в їхньому служінні у Христовому винограднику на більшу Божу славу для добра Божого народу.

НОВІ ТРУДІВНИКИ У ХРИСТОВОМУ ВИНОГРАДНИКУ

о. Діонісій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ

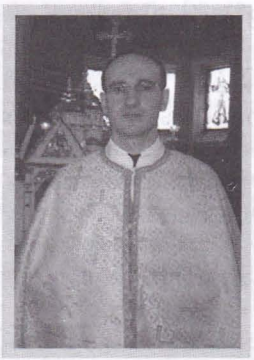

Отець Ілля Олег Броновський народився 2.08.1976 р. у с. Боків Підгаєцького р-ну Тернопільської обл. 1980-го переїхав з батьками у м. Воркуту (Комі АРСР), а після повернення 1992 р. в Україну проживав у м. Галичі. Тут він здобув у середню освіту (1993 р.), а 1998-го закінчив Тернопільську академію сільського господарства. Після служби в армії деякий час працював, а у вересні 2000 р. вступив до Крехівського новіціяту Отців Василіян. Після складення 28.08.2002 р. перших чернечих обітів вивчав філософію і богослов'я у Василіянському інституті у Брюховичах. Довічну професію склав 19.08.2007 р.

Отець Інокентій Олександр Меша народився 27.11.1981 р. у м. Новий Розділ Львівської обл. Після закінчення 9 класів Новороздільської СШ № 3 у 1997-1999 роках навчався в Історико-філософському ліцеї ім. св. Йосафата при Бучацькому василіянському монастирі. У червні 1999 р. вступив до Крехівського новіціяту, після закінчення якого склав перші обіти 28.08.2001 р. Один рік провів у монастирі св. Юрія у м. Червонограді, а з 2002 р. навчався у Василіянському інституті в Брюховичах. Довічні обіти склав 19.08.2006 р.

Отець Тадей Роман Мисюк народився 3.03.1969 р. у с. Пшеничник Долинського р-ну Івано-Франківської обл. Після закінчення 8 класів у рідному селі навчався у школі в с. Старий Мізунь, де здобув середню освіту (1986 р.). Цього ж року вступив до Івано-Франківського кооперативного технікуму, а в 1987-89 роках служив в армії. Після закінчення технікуму 1990-го працював у різних закладах торгівлі Івано-Франківської обл. У Василіянському Чині перебуває з липня 1999 року, після закінчення Крехівського новіціяту 28.08.2001 року склав перші обіти, а 19.08.2006 – довічну монашу професію. Навчався один рік у Василіянському інституті в Золочеві, потім два роки вивчав філософію у Вищій духовній семінарії у Варшаві (Польща). 2004 р. був призначений до монастиря у Брюховичах, а з осені 2005-го вивчав богослов'я у ВІФБС.

Отець Василій Петро Огірко народився 5.08.1982 р. у м. Львові. Після закінчення 9-го класу СШ № 22 м. Львова 1997 року навчався 2 роки у Приватному ліцеї ім. К. Шептицького, де здобув середню освіту в 1999 р. У серпні цього ж року вступив до Василіянського Чину, в якому після закінчення новіціяту в Крехівському монастирі склав перші обіти 28.08.2001 р., а 19.08.2006 р. – довічну професію. Після року навчання у Василіянському інституті в Золочеві вивчав два роки філософію у Вищій духовній семінарії у Варшаві (Польща). У 2004-2005 р. виконував обов'язки помічника префекта Бучацького колегіуму ім. св. Йосафата, а з осені 2005 р. вивчав богослов'я у ВІФБС у Брюховичах.

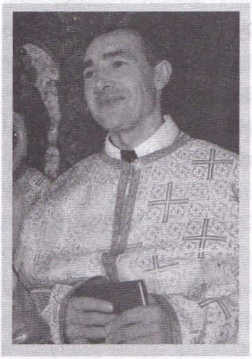

Отець Захарія Іван Слободян народився 21.07.1970 р. у смт. Золотий Потік Бучацького р-ну Тернопільської обл. Закінчивши у 1987 р. Золопотіцьку середню школу, вступив у Калуське ПТУ № 6, яке закінчив 1988 року, здобувши спеціальність слюсаря. Після дворічної служби в армії працював на підприємстві у рідному місті. Вступив до Василіянського Чину в листопаді 1998 року, після новіціяту в Крехові склав перші обіти 28.08.2000 р., а довічні – 28.08.2005 р. З осені 2000 р. виконував служіння у монастирі в Херсоні, а в 2001-2002 роках – у монастирі св. Онуфрія у Львові. З осені 2002 р. навчався у ВІФБС у Брюховичах.

У грудні 2008 р. усі названі новоієреї закінчили успішно навчання у Василіянському інституті філософсько-богословських студій ім. Й. В. Рутського. Четверо з них, отці І. Меша, Т. Мисюк, В. Огірко та З. Слободян, прийняли дияконські свячення 23 грудня 2007 р. з рук Преосвященного владики Ігоря Возьняка, ЧНІ, Архиєпископа Львівського, в соборі св. Юра у Львові, а о. Ілля Броновський отримав дияконські свячення 22 березня 2008 р. у церкві Христа Царя в Івано-Франківську з рук Преосвященного владики Софрона Мудрого, ЧСВВ.

Нехай же всемилостивий Господь Бог, який покликав їх і вчинив священиками Нового і вічного Завіту, благословить їх та зміцнить своєю благодаттю, щоб вони були добрими і ревними служителями у Христовому винограднику, яким є Церква. А наша молитва нехай буде для них допомогою в наслідуванні Господа Ісуса Христа, найвищого Первосвященика і Пастиря.

ПОКЛИКАНІ, ЩОБ ТРИВАТИ НА ЗУСТРІЧІ З БОГОМ

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ

15 лютого у стінах Львівської духовної семінарії Святого Духа було традиційно відзначено День богопосвяченого життя, який припадає на празник Стрітення Господнього. Урочистості очолив владика Гліб Лончина — екзарх у справах монашества УГКЦ. Під час архиєрейської Святої Літургії владиці співслужили троє отців-редемптористів та двоє василіян. Євхаристійна Жертва в семінарійній каплиці приносилася за участю представників різних чинів та згромаджень Української Греко-Католицької Церкви — як чоловічих так і жіночих.

Під час проповіді владика Гліб розглянув подію Стрітення Господнього у контексті трьох зустрічей. Першою з них він назвав зустріч Ісуса Христа зі своїм Отцем. Подібно, як кожен первенець ізраїльського народу після виходу з єгипетської неволі посвячувався на службу Господеві, так і Ісус Христос приноситься у єрусалимський храм для того, щоб повністю посвятитися своєму Отцеві. Другою зустріччю, за словами владики-проповідника, є зустріч Ісуса Христа зі своїм народом, який уособлюють праведний Симеон та пророчиця Анна. Старець Симеон пізнав, що тримає на руках Месію, зрадів не тільки з цього, але також тому, що нарешті вибраний народ отримає спасіння. А пророчиця Анна із захопленням розповідала усім про цю подію. Третьою зустріччю, як наголосив під час своєї проповіді владика Гліб, є особиста зустріч Ісуса Христа з кожним з нас. Звертаючись до богопосвячених осіб, владика сказав: «Ми покликанні, щоби постійно стояти перед Господом. Перед тим, як ми намагаємося виконувати свої завдання, визначені для нас Церквою, ми повинні присвятити свій час молитві, щоби справді пізнати волю Господню та навчитися від Нього способу служіння». Закінчуючи свою проповідь, екзарх у справах монашества УГКЦ звернув увагу на притчу про блудного сина, — на поставу милосердного батька, який приймає свого сина так, наче нічого не сталося, хоча перед тим той його дуже зневажив. «Як батьки принесли в жертву Ісуса, так і ми повинні приносити себе в жертву, щоб допомогти людям вірити, надіятися та гаряче любити Бога і своїх ближніх», — звучало на закінчення з вуст владики Гліба.

Після закінчення Божественної Літургії учасники зустрічі відправилися до конференційного залу, де на них чекала цікава доповідь владики-номінанта Святослава Шевчука, який і дотепер виконує обов'язки ректора Львівської духовної семінарії Святого Духа. Вступне слово виголосив о. Петро Баран, ЧНІ, який і запросив до мікрофону владику Святослава.

Тема доповіді звучала як «Голошення Євангелії у сучасній культурі». На початку доповідач вияснив значення слова «євангелізація»: «Євангеліє — це не тільки якась система знань, певних принципів чи навіть моральних цінностей. Це сила Божа, і тому зміст богопосвяченого життя є в тому, щоб воно було силою Божою». Під час свого виступу владика-номінант Святослав рясно цитував слова святого апостола Павла і на прикладі його проповіді виділив основні риси успішної проповіді — правдивість євангельського послання та вірність йому. Доповідач наголосив, що євангелізувати потрібно не тільки тих, хто ніколи не чув про Христа, адже кожен християнин, особливо богопосвячена особа, повинен євангелізувати самого себе, ціле своє життя, кожен день і кожну хвилину. Особливо слід робити це у сучасній культурі, яка характеризується, за словами владики-номінанта, суб'єктивізмом, надмірним індивідуалізмом (у тому числі й у сприйнятті релігії), споживацтвом, секуляризацією, плюралізмом та величезним впливом мас-медіа.

Як висновок до слухачів, присутніх у конференційному залі семінарії, прозвучав заклик, щоби богопосвячені особи за змогою намагалися євангелізувати усі сфери суспільного життя сучасної людини.

На завершення цьогорічних святкувань дня богопосвяченого життя о. Петро Баран, ЧНІ, посвятив присутнім принесені до храму свічки, як це заведено в празник Стрітення Господнього.

ЗАРАДИ ЦЕРКОВНОЇ ЄДНОСТІ

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ

24 січня ватиканська прес-служба оприлюднила повідомлення про зняття Папою Венедиктом XVI покарання екскомуніки з чотирьох лефевристських єпископів, які 30 червня 1988 року без благословення Святійшого Отця отримали єпископські свячення з рук архиєпископа Марселя Лефевра. Це незаконне єпископське рукоположення, згідно з кодексом канонічного права Римо-Католицької Церкви, силою самого права відлучило їх від Католицької Церкви. 1 липня 1988 року Конгрегація у справах єпископів офіційно підтвердила це покарання.

Як відомо, після другого Ватиканського Собору в Католицькій Церкві виник традиціоналістичний рух, який не прийняв постанов останнього вселенського собору Католицької Церкви. Неформальним лідером руху став архієпископ Марсель Лефевр, який 1970 року заснував Священицьке братство святого Пія X. Він відкрив свою семінарію і попри заборону легітимної влади Католицької Церкви 29 червня 1976 року висвятив на священиків 12 семінаристів. Таким чином зародився так званий лефевристський рух у Католицькій Церкві, який з часом розповсюдився не тільки в римо-католицькому середовищі, але й по інших Католицьких Церквах свого права.

В кінці 1970-х — на початку 1980-х років архиєпископ Лефевр неодноразово звертався до Римських Архиєреїв з проханням дослідити його діяльність та ствердити або заперечити її законність. Для цього він навіть зустрічався з Папою Павлом VI та Папою Іваном Павлом II. Результатом зустрічей керівників Братства святого Пія X та Апостольської Столиці було видання 3 жовтня 1984 року спеціального індульту Конгрегації у справах обрядів, який легалізував Святу Літургію, що відправляється за старим (тридентійських) обрядом. Крім того, 5 травня 1988 року між кардиналом Йосифом Рацінґером та архиєпископом Лефевром було підписано меморандум щодо примирення, однак вже зовсім скоро розгорівся новий конфлікт. Причиною цього стало те, що архиєпископ Лефевр, відчуваючи свою кончину, рукоположив разом з бразильським єпископом Антоніо де Кастро Маєром (звісно, без дозволу Папи Римського) чотирьох нових єпископів. Пізніше Бернард Фельє, один з тих нововисвячених єпископів, після смерті Марселя Лефевра 1991 року став новим Генеральним Настоятелем Братства святого Пія X.

Це незаконне рукоположення силою самого права відлучило від Католицької Церкви як Марселя Лефевра, так і тих, хто з його рук отримав єпископські свячення, тобто Бернарда Фельє, Ричарда Вільямсона, Альфонса де Галарету та Бернарда Тисьє де Малера. Братсво святого Пія X не визнало цього відлучення, хоча частина священиків-традиціоналістів, не схвалюючи єпископської хіротонії без дозволу Папи, вийшла із братства, заснувавши Братство святого Петра, яке перебуває під опікою створеної 18 жовтня 1988 року папської комісії «Ecclesia Dei». Таким чином, Священицьке братство святого Пія X, на відміну від інших католицьких рухів традиціоналістичного

спрямування, визнає римських пап, але не хоче адміністративно підпорядковуватись офіційній церковній владі, що ставить його членів та їх прихильників поза повнотою єдності з Католицькою Церквою.

Кілька років по тому, як Бернард Фельє очолив Священицьке братство святого Пія X, напруження у відносинах між лефевристами та Апостольським Престолом дещо спало і вже у грудні 2000 року відбулась визначна зустріч Фельє та Папи Івана Павла II, де обговорювалися питання можливої віднови єдності з Католицькою Церквою. Пізніше це саме відбулося 29 серпня 2005 року, але вже за участі теперішнього Папи Венедикта XVI. Шлях примирення Братства з Апостольським Престолом відкрився 2007-го, коли Папа Венедикт XVI видав декрет, який дозволяв вільно відправляти «тридентійську» Святу Літургію. Дещо пізніше, 15 грудня 2008 року єпископ Фельє знову письмово звернувся до Вселенського Архиєрея Венедикта XVI з проханням про відкликання екскомуніки. У своєму листі Фельє зазначив: «Ми є завжди твердо намірені в бажанні залишатися католиками та спрямовувати всі наші зусилля для служіння Церкві Господа нашого Ісуса Христа, якою є Римська Католицька Церква. Ми приймаємо її навчання із синівським наставленням. Ми твердо віримо в Примат Петра та в його прерогативи, і тому теперішня ситуація завдає нам великих терпінь». У відповідь на це і беручи до уваги багато інших позитивних моментів, які спостерігалися у середовищі лефевристів, Папа Венедикт XVI 21 січня 2009 року через Конгрегацію у справах єпископів видав спеціальний декрет, який скасовує екскомуніку для чотирьох незаконно висвячених свого часу Марселем Лефевром єпископів. Згодом, під час аудієнції Святійший Отець пояснив, що це його рішення слід розглядати у рамках служіння єдності, яке є особливим завданням Наступника святого Петра: «Цей жест батьківського милосердя я вчинив через те, що ці єпископи багаторазово мене інформували про те, як сильно вони терплять у тій ситуації, в якій перебувають — заявив Святійший Отець. — Я прагну, щоб у відповідь на цей жест вони старанно взялися до реалізації наступних кроків, які є необхідними для осягнення повної єдності з Церквою, даючи цим самим свідоцтво своєї правдивої вірності і правдивого визнання для Вчительського Уряду та влади Папи, а також Другого Ватиканського Собору».

Відповідь єпископа Бернарда Фельє була такою: «З синівською вдячністю приймаємо цей жест Святійшого Отця, який принесе користь цілій Церкві». У своєму звернені єпископ Фельє задекларував, що відтепер Братство Пія X «ще більше прагне допомагати Папі у подоланні безпрецедентної кризи, яка потрясла католицьким світом, а Папа Іван Павло II назвав станом «мовчазної апостазії». За словами теперішнього провідника так званого лефевристського руху, Братство очікують наступні розмови з Апостольським Престолом, особливо у справах доктринальних. Крім того, єпископ Фельє звернувся з пастирським листом до вірних, пов'язаних з Братством святого Пія X, в якому запевнив, що Братство приймає навчання усіх соборів аж до Другого Ватиканського, до якого однак вносить певні застереження. У своєму пастирському зверненні єпископ Фельє виразив надію на швидку реабілітацію архієпископа Марселя Лефевра.

Настоятель Братства заторкнув тему контраверсійних висловлювань єпископа Річарда Вільямсона у справі Голокосту. Річ в тім, що 21 січня 2009 року, саме тоді, коли Святіший Отець підписав декрет про зняття екскомуніки, шведське телебачення оприлюднило репортаж з цим англійським ієрархом, де він виявив сумнів щодо існування факту масового знищення нацистами єврейського народу. У своєму листі до шведських телеканалів єпископ Фельє засвідчив, що кожен єпископ авторитетно висловлюється тільки у справах віри та моралі.

Якщо натомість говорить про справи світські, то це є його особистою думкою, за яку тільки він особисто несе відповідальність.

Оскільки у світлі двох подій, тобто зняття Папою екскомуніки з лефевристських єпископів та оприлюднення інтерв'ю з Ричардом Вільямсоном, виникло серйозне непорозуміння, в яке було втягнуто й Апостольську Столицю, вже 4 лютого 2009 року Державний Секретаріат опублікував Ноту з відповідним поясненням. Як подає Інтернет-видання україномовної секції Ватиканського Радіо, у Ноті зокрема йдеться про те, що зняття екскомуніки з цих єпископів звільняє їх від важкого церковного покарання, однак не змінює офіційного статусу Братства святого Пія X, яке на даний час не має офіційного визнання в Церкві. Також згадані єпископи не отримали канонічного мандату в Церкві і не виконують в ній жодного служіння. У документі пояснюється, що необхідною умовою для врегулювання юридичного статусу Братства святого Пія X є повне визнання з боку його членів Другого Ватиканського Собору та навчання післясоборових Вселенських Архиєреїв. Державний Секретаріат Апостольської Столиці також пояснює, що знімаючи екскомуніку з єпископа Ричарда Вільямсона, Папа не знав про його погляди щодо Голокосту. У Ноті зазначено, що умовою його допущення до виконування єпископського служіння в Церкві буде однозначне і прилюдне відречення від цих поглядів. Документ ще раз пригадує однозначну позицію Венедикта XVI щодо нищення єврейського народу нацистським режимом, про що він неодноразово заявляв, а також рішуче відмежування від поглядів єпископа Вільямсона». Як стало відомо пізніше, єпископ Вільямсон засвідчив, що потребує часу для вивчення історичних доказів існування Голокосту.

Таким чином на теперішній час не можна стверджувати, що члени та прихильники Священицького братства св. Пія X та їх прихильники перебувають у повноті єдності з Католицькою Церквою, оскільки, як вже було подано, щойно тепер активно розпочався процес їхнього повернення до Католицької Церкви. Крім того, особливу увагу слід звернути на ситуацію, в якій перебувають члени лефевристського руху, якщо вони декларують свою приналежність до інших Католицьких Церков свого права, адже процедура повернення в лоно Католицької Церкви мусить пройти дещо відмінні етапи свого довершення, відповідно до канонічних норм тої чи іншої Церкви свого права.

Якщо йдеться про Україну, то саме єпископ Бернард Фельє став співзасновником візантійської вітки Священицького братства святого Пія X, яке має назву Братство святого священномученика Йосафата з осередком у м. Львові, що перебуває під керівництвом о. В. Ковпака. Як відомо, 30 жовтня 2007 року Колегіальний трибунал Конгрегації Доктрини Віри у другій інстанції потвердив вирок Колегіального трибуналу Львівської архиєпархії, яким священика Василя Ковпака визнано винним у вчинені злочину схизми та накладено на нього кару великої екскомуніки. Цей вирок було оприлюднено 14 листопада 2007 р.

Слід звернути увагу на те, що 21 січня 2009 р. Святійший Отець Венедикт XVI зняв кару екскомуніки тільки з чотирьох єпископів, свого часу незаконно висвячених архиєпископом Марселем Лефевром. Натомість, щоб о. В. Ковпак міг отримати звільнення з кари великої екскомуніки, накладеної на нього вищезгаданим декретом, він повинен пройти усі відповідні етапи, зазначені Кодексом Канонів Східних Церков, яким регулюється життя нашої Української Греко-Католицької Церкви. Поки цього не станеться, усі дії церковного характеру о. Василя Ковпака є незаконними. Це повинні враховувати усі його прихильники та симпатики. У кожному разі є зрозумілим, що Церква жодним чином не зацікавлена у відлученні о. В. Ковпака чи будь-кого іншого, оскільки місією Церкви є єднання людей між собою та з Богом, тому неустанно діалог для поєднання усіх християн.

ЛІТУРГІЯ НАПЕРЕДОСВЯЧЕНИХ ДАРІВ

Ігор САВ'ЯК

Богослужіння Великого посту, які постійно спонукають до застанови і покаяння, зображають стан душі, яка кається і плаче про свої гріхи. Цьому відповідає і зовнішній образ здійснення богослужінь у часі посту: у седмичні дні Великого посту, виключаючи суботи і неділі, Церква не звершує повної Літургії. Натомість, щосереди і щоп'ятниці здійснюють Літургію Напередосвячених Дарів. Її служать у Великому пості у такі дні: у середу і п'ятницю перших шести тижнів посту, у вівторок або четвер 5-го тижня, у перші три дні Страсного тижня. Літургію Напередосвячених Дарів можуть відправляти також у понеділок, вівторок і четвер, починаючи з 2-го тижня Великого посту.

Перша і основна характеристика Літургії Напередосвячених Дарів — це вечірнє богослужіння, точніше, Причастя після вечірні. У ранні часи церковної історії це богослужіння не мало своєї теперішньої урочистості, і його зв`язок з Вечірнею був ще більш очевидним. Євхаристія — завжди закінчення приготування і звершення очікування, а через те, що в Церкві піст є найголовнішим виявом приготування, то досконалий піст увінчується Причастям після вечірні.

Дійсно, ніде краще і повніше не пізнати значення посту, ніж у ці дні вечірнього причастя, і не тільки Великого посту, але й усієї Церкви і загалом християнського життя. У Христі ціле життя, час, історія, сам космос стали чеканням, приготуванням, надією, вознесінням. Христос уже прийшов, та Царство Його ще попереду! На землі, «у світі сьому», ми можемо лише передчувати славу і радість Царства Небесного; одначе в Церкві ми полишаємо світ цей і духовно зустрічаємося з Христом на Його трапезі, споглядаючи в тайниках свого серця Його нетварні світло і славу. Це передчуття дається нам, щоб ми, возлюбивши Царство Боже, бажали якнайдосконалішого спілкування з Богом у грядущому «невечірньому дні». І щоразу, немовби наперед зазнавши «миру і радості Царства Небесного», ми повертаємось у земне життя, де перед нами знову довгий, вузький і тернистий шлях. Із свята ми повертаємося у реальність посту, в життя, що є приготуванням і чеканням. Ми чекаємо вечора цього земного життя, коли будемо учасниками «Світа Тихого святої слави Безсмертного Отця Небесного» — початку, якому не буде кінця.

Літургія Напередосвячених Дарів стала характерною особливістю лише Великого посту, і поволі, під впливом великопосного богослужбового духу, тієї «світлої туги», про яку ми вже мовили, вона здобула ту неповторну красу і урочистість, що становлять духовну вершину великопісного богослужіння.

Богослужіння розпочинається з Великої Вечірні, однак перший поклик священика той самий, що і на Літургії: «Благословенне Царство Отця й Сина і Святого Духа...»; отже все богослужіння звернене до надії Царства, воно є тим духовним очікуванням, яке визначає також собою увесь Великий піст. Далі, як заведено, йде вечірній псалом (103): «Благослови, душе моя, Господа...», велика єктенія і 18 катизма (частина) Псалтиря. Цю катизму читають кожного дня тижня Великого посту. Вона складається з псалмів 119-133, що їх називають «піснями сходження». Ці псалми співали на сходах Єрусалимського храму, піднімаючись ними; це пісня людей, що зібралися для молитви й готуються до зустрічі з Богом: «Я радів, як казали мені: ходімо до дому Господнього..» (Пс. 121,1) — «Благословіть нині Господа, всі раби Господні, що по ночах у домі Господньому ви стоїте! Ваші руки

здійміть до святині, і Господа благословіть! Нехай благословить тебе із Сіону Господь, що вчинив небо й землю!» (Пс. 133).

Під час читання цих псалмів священик бере Агнця (Святі Дари), освяченого попередньої неділі, і кладе його на дискос. Потім, після перенесення дискосу з престолу на жертовник, він наливає вино в чашу і покриває Святі Дари, як це звичайно робиться перед Літургією. Слід зазначити, що все це чиниться мовчки, без жодних молитов священика. Статут наголошує цю особливість: всі молитви вже були прочитані на недільній Літургії.

Після малого входу і співу «Світло Тихе...» читають дві вказані на цей день паремії, тобто читання із Старого Заповіту, взяті з Книги Буття і Притч. Поміж цими читаннями (пареміями) здійснюється обряд, що нагадує нам ті часи, коли Великий піст головним чином був присвячений приготуванню оглашенних до Хрещення. Під час читання першої паремії з Книги Буття священик ставить запалену свічку на Євангеліє, що лежить на престолі; після закінчення читання священик бере свічку і кадило й благословляє молільників, проголошуючи: «Світло Христове просвітлює всіх!» Свіча — символ Христа, Світла світу. Те, що свічу ставлять на Євангеліє під час читання Старого Заповіту, означає, що все пророцтво справдилося у Христі, Котрий просвітив Своїх учнів, щоб вони «розуміли Писання». Старий Заповіт веде до Христа так, як Великий Піст веде до просвічення тих, хто охрещується. Світло Хрещення, що поєднує оглашенних з Христом, відкриває їх розум для осягнення науки Христової.

Після другого читання зі Старого Заповіту, за вказівкою статуту, мають співати п'ять віршів із вечірнього псалому (140), що починається словами: «Хай стане молитва моя, як кадило перед лицем Твоїм...». Цей псалом уже співали перед входом; то яке ж значення співу тих самих віршів удруге? Можна припускати на підставі декотрих посилань, що повторний спів цих віршів

Свіча — символ Христа, Світла світу

сягає найранішого періоду служіння Літургії Напередосвячених Дарів. Вірогідно, що в ті часи, коли ця Літургія ще не набула теперішньої урочистості і полягала в здійсненні Причастя на вечірні, ці вірші співали під час причащання. Нині ж вони є ніби чудесним покаянним вступом до другої частини богослужіння, тобто до самої Літургії Напередосвячених Дарів.

Ця друга частина починається з Літургії Оглашенних — цілої низки особливих молитов і прохань за тих, хто готується до Хрещення. У першій ми просимо очистити нашу душу, тіло і почуття:

...і око хай уникає всякого погляду лукавого, і слух хай не прихиляється до слів пустих, і язик хай буде чистий од слів непристойних. Очисти уста наші, що хвалять Тебе, Господи, учини, щоб руки наші від злих учинків здержувалися, лише угодне Тобі діяли, зміцнюючи всі наші члени й помисли благодаттю Твоєю.

Друга молитва готує нас до перенесення Напередосвячених Дарів.

...Бо ось Пречистеє Його Тіло і Животворча Кров, що в оцю годину входять, що їх проводить невидимо множество воїнства небесного, будуть подані на цій таємній трапезі; дай нам неосудно причаститися їх,

■ *Тайна Вечеря*

щоб просвіщаючи ними духовні очі, ми стали синами світла і дня.

І ось настає урочиста мить перенесення Святих Дарів на престол. Зовні цей вхід подібний на великий вхід у Літургії, але за сутністю і духовним значенням він, звісно, інший. У повному євхаристійному богослужінні великий вхід — це перенесення (приношення) ще не освячених Дарів: Церква приносить себе, своє життя, життя своїх вірних і все творіння Боже у жертву Богу, включаючи цю жертву в єдину і досконалу Жертву Самого Христа. Згадуючи Христа, Церква згадує всіх тих, кого Він покликав для їх відкуплення і спасіння. На Літургії Напередосвячених Дарів немає ні пропонування, ні жертви, ні Євхаристії, ні освячення, проте нам відкривається і стає явною таємниця присутності Самого Христа!

Великий вхід виник з потреби перенесення Напередосвячених Дарів, котрі до цього перебували не на престолі, а зберігалися в певному особливому місці, іноді навіть не в храмі. Перенесення Дарів, природно, вимагає виняткової урочистості, адже в богослужінні воно символічно зображує явлення Христа і звершення Пасхи, молитви і чекання, наближення сподіваного порятунку, втіхи і радості.

Нині сили небесні з нами невидимо служать, тут бо входить Цар Слави, а вони Жертву таємну звершеную з честю проводять. З вірою й любов`ю приступімо, щоб учасниками життя вічного бути. Алилуя, алилуя, алилуя.

Святі Дари тепер перенесені на престол, а ми, готуючись до Причастя, прохаємо:

...освяти душі й тіла всіх нас освяченням неодійманим, щоб із чистим сумлінням, із не осоромленим лицем, із просвіченим серцем причащаючись цих Божественних Святощів і від них оживаючи, ми з'єдналися з Самим Христом Твоїм, Істинним Богом нашим, Який мовив: хто споживає Моє Тіло і Мою Кров, той у Мені пробуває і Я в ньому... щоб ми стали храмом Пресвятого і Поклоняємого Твого Духа, визволившись од усякого підступу диявольського... та осягнули обіцяні нам блага зо всіма Твоїми святими...

Далі йде Молитва Господня, яка завжди завершує наше приготування до Причастя: промовляючи молитву Самого Христа, ми тим самим приймаємо Дух Христа як свій власний, Його молитву до Отця як нашу, Його волю, Його бажання, Його життя як наші власні.

Розпочинається Причастя під спів причасного вірша: «Вкусіте і пізнайте, що Добрий Господь!».

Богослужіння закінчується і священик проголошує: «З миром ідімо!». Остання («Заамвонна») молитва підводить підсумок значимості цього богослужіння, цього вечірнього Причастя, задля нашого подвигу у час посту.

Владико Вседержителю, Ти все творіння премудро сотворив і невимовним промислом задля Своєї доброти привів нас до цих священних днів на очищення душ і тіл, на втихомирення пристрастей, у надії воскресіння. Ти в сороковий день вручив угоднику Твоєму, Мойсеєві, скрижалі, Богом писаний Закон; дай і нам, Милостивий, подвигом добрим трудитися, час посту завершити, віру непохитну зберегти, голови невидимих зміїв сокрушити і переможцями над гріхом стати, і щоб змогли ми неосудно поклонитися й Святому Воскресінню...

ДОВЕРШЕНИЙ ПОЧАТОК
ЗАКІНЧИЛАСЯ КАПІТУЛА ВАСИЛІЯНСЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ СВЯТОГО МИКОЛАЯ

о. Веніамин ДОВГАНИЧ, ЧСВВ
настоятель Святомиколаївського монастиря у м. Мукачево

З 2 по 4 лютого в Малоберезнянському монастирі відбулась Капітула відновленої Провінції св. Миколая Отців Василіян. Провінція св. Миколая як окрема церковна одиниця Василіянського Чину існує з 1733 р. В роках 1992-2009 була прилучена до Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні, а 25.10.2008 р. відновлена Протоархимандричим декретом (№500/08) і скликанням Провінційної Капітули, яку скликав і очолив до моменту обрання нового Протоігумена о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ.

У своєму слові до учасників Капітули, о. Йоанікій пригадав історію відновлення Закарпатської Провінції і заохотив усіх учасників Капітули поставитись до відродження Провінції на Закарпатті з ентузіазмом, а також наголосив, що це невдовзі станеться. Також розмислив про майбутню співпрацю між двома Провінціями.

Під час Капітули було обрано таку Провінційну Управу: о. Павло Райчинець, ЧСВВ – Протоігумен; о. Мелетій Рішко, ЧСВВ – Протоконсультор; о. Полікарп Погоріляк, ЧСВВ – II Консультор; о. Климентій Рішко, ЧСВВ – III Консультор.

■ *зустрічаймо Стрітення Господнє зі свічками*

Учасники Капітули під час засідань звернули увагу на місійно-просвітницьку діяльність василіян у суспільстві і на виховання покликань серед молоді. В особливий спосіб було також звернено увагу на повернення василіянського монастиря у м. Ужгороді та монастирських приміщень у с. Імстичеве.

На завершення Капітули Отці Василіяни вітали владику Мілана Шашіка, Апостольського Адміністратора Греко-Католицької Єпархії, який на запрошення отця Протоігумена Павла Райчинця, ЧСВВ, прибув скласти побажання і уділити своє Архиєрейське благословення.

Своєю чергою, владика висловив свою радість з нагоди цієї історичної події – віднови давньої Провінції, повернення до неї Мукачівської ікони Божої Матері (1543 року), привітав новообраного Протоігумена Павла Райчинця, та склав подяку о. Йоанікію Чверенчуку за дотеперішній провід монастирів на Закарпатті, радо уділив благословення усім.

Владика окремо привітав ще новообраного Протоігумена Павла Райчинця, подарував йому ікону св. Миколая Мирлікійського Чудотворця, покровителя Провінції, щоб він й надалі опікувався монастирями, а водночас і цілою Провінцією. В свою чергу, о. Павло Райчинець звернувся до владики зі словом вдячності за те, що відвідав монастир на цьому етапі віднови Провінції і завершення Капітули й уділити своє благословення.

Вкінці традиційно звучало «многоліття», після чого новообраний Протоігумен Павло офіційно закрив Капітулу Провінції Святого Миколая в Україні.

КРИЗА НАШИХ СЕРДЕЦЬ

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

«Як будеш їсти працю рук твоїх, щасливий будеш і добре тобі буде» (Пс 128,2). Цей вислів Святого Писання дуже влучно і недвозначно передає сенс і покликання людини в житті на цьому світі. Бог поселив людину в прегарному саду, щоб вона його доглядала і обробляла (пор. Бут 2,15), а внаслідок її відпаду від Бога праця стала важкою та виснажливою: «В тяжкім труді живитимешся з неї (землі) по всі дні життя твого. Терня й будяки буде вона тобі родити, і їстимеш польові рослини. В поті лиця твого їстимеш хліб твій...» (Бут 3,17-19). Однак навіть тоді покликання людини «порати і доглядати» ніколи не втрачало свого значення та смислу. Таким був і залишається Божий задум.

Людина завжди прагнула уникнути виснажливої праці і осягнути щасливе життя якимсь іншим чином. Ці спроби зустрічаємо в описах Святого Письма та в історії людства протягом всього часу. Бажання полегші, обман й уникнення відповідальності призводить до напруження в суспільстві та неможливості продовження такого стану. Тому так часто в різних суспільствах і культурах в різні періоди стаються кризи. Фінансово-економічна криза, яку ми переживаємо сьогодні — не перша в нашій країні, не перша також і для нашого покоління. Можливо, оливи у вогонь додають засоби масової інформації, які смакують тематику кризи, намагаючись наввипередки якомога більше перелякати свою аудиторію, політики, які критикують одне одного, але й пальцем не поворухнуть, щоб покращити становище, а ще й повідомлення, що криза глобальна, страждають усі, а Україна, оскільки слабка й незахищена, взагалі приречена разом з усіма нами на жебракування, а то й утрату незалежності.

Однак варто поглянути, чи бува ми самі не долучилися до створення умов для сьогоднішньої кризи і чи наше суспільство справді вже таке безневинне? «Як будеш їсти працю рук твоїх, щасливий будеш і добре тобі буде», — перше й найважливіше правило, яке у світі, а також і в Україні було потоптане й усунене із суспільної свідомості. Спершу фінансові установи необмежено рекламували та пропонували брати кредити, а потім і самі ми прийняли цю гру: по суті жити на ще незароблені гроші, не з праці своїх рук, а з ласки багатія, який може дати кошти наперед. Бажання мати речі, оплачувати їх, не працюючи, стало справжнім сенсом життя багатьох і привело їх у залежність від позикодавців. Натомість останні, бажаючи повернути собі все з відсотками, зичили більше коштів, ніж їх було в реальності. Цей обман не міг тривати довго, ціла система увійшла у скруту. Світова економічно-фінансова криза є прямим наслідком споживацької психології, що панує сьогодні у світі.

Криза також усе більш негативно впливає на людей в нашій країні. Сьогодні майже 90 відсотків українців вважають, що вони перебувають у депресивному і стресовому стані. Втрата роботи, неможливість сплачувати кредити, падіння гривні — все це призводить до психічних розладів у людей. На весну цього року, як прогнозують у Державному центрі зайнятості, роботу втратять 15% працездатного населення України, а це — 4 мільйони людей. Як виживати людям під час фінансово-економічної кризи? Де шукати джерела оптимізму? Українці готуються до

гіршого і припиняють будувати довгострокові плани. З'являється дедалі частіше невпевненість у майбутньому, передовсім через небезпеку звільнення та неможливість знайти нове місце праці. Коли людину звільняють, то найстрашніше для неї у цій ситуації не стільки втрата джерела прибутків, скільки розгубленість і зневіра, які перешкоджають шукати шляхи розв'язання проблеми. Саме в цьому проявляється реакція суспільства на економічну кризу.

Поміж тим, за умов, коли криза набирає дедалі більших обертів, більшість людей і далі неправильно оцінюють, по-перше, причини її виникнення, по-друге, — шляхи і сподівані кінцеві результати її подолання. Так, більшість фінансистів заперечують свою причетність до виникнення скрути, вказуючи на другорядні, навіть похідні елементи, як, наприклад, війна в Іраку, неправильна монетарна політика американського уряду тощо; тим більше звичайні люди, які відчули смак «життя у кредит», важко погоджуються з тим, що матеріальна захланність багатьох із нас — і підприємців, і звичайних громадян — пришвидшила по суті крах всього світу фінансів, який так довго вибудовувався теперішньою цивілізацією. Навіть в цей час і при такому стані речей банки продовжують пропонувати людям позики, які, з усього видно, буде надзвичайно важко віддавати!

До того всього все дуже сильно перебільшують телебачення, радіо і газети. Так ведеться ідеологічна пропаганда серед простого населення на користь політиків та чиновників. А насправді ціни зростають подібно, як і в минулі роки. Так само немає роботи, як і в минулі зими, і також із настанням весняно-літнього сезону, як виглядає, багато речей можуть стабілізуватися, увійти в норму. Тому це також і криза політиків, які витрачають мільйони і мільярди, борючись за владу, а отже і за гроші.

З іншого боку, шукаючи шляхи подолання

■ *життя на ще незароблені гроші...з ласки багатіїв*

кризи, передовсім розмислюють про оздоровлення економіки, фінансові вливання тощо. Мета цих заходів, як пропонується, повернути фінансову систему до того стану, коли вона знову буде спроможна надавати кредити. На жаль, багато звичайних людей також плекають в душі надію, що криза промине, все повернеться до свого звиклого стану і ми зможемо відновити життя приблизно на тому самому місці, де зупинилися. Тобто, для багатьох вихід із теперішньої кризи — це очікування часу, коли знову можна буде «жити на виплату». Виглядає однак, що навіть у разі врегулювання даної ситуації і справжнього повернення до попереднього стану ми ризикуємо за дуже короткий час «стати на ті самі граблі», потрапити знову у таку саму, або й ще глибшу скруту.

Найперше через те, що не можемо продовжувати жити категоріями і способом, який врешті призвів до колапсу. Криза, яку переживаємо — це наслідок хибного мислення, вона не в економіці, криза — в головах. В даний час ми споживаємо набагато

більше, аніж нам це справді потрібно. Ми купуємо речі не тому, що вони нам необхідні, а в гонитві за нав'язаною нам модою: змінюємо одяг, оскільки в такому вже ніхто не ходить; купуємо машини, бо такими вже ніхто не користується; робимо ремонт у помешканні не тому, що він потрібний, а тому, що вже багато хто собі ремонт зробив. Незбагненне захоплення матеріальними речами! У нашому суспільстві абсолютно невірно розставлені життєві орієнтири, і настав час уже говорити про це, радше навіть кричати. Ми все перевернули з ніг на голову. Ми боремося проти СНІДу не проповідуючи мораль, а поширюючи презервативи; з пияцтвом — не пропагандою тверезості, а рекламою сертифікованої горілки. Змагаємося з наркоманією не популяризацією здорового способу життя, а роздачею одноразових шприців. Тому з волі Божої настає криза, аби ми відмовились від споживацької психології і звернулися до духовності. Сьогодні нам аж надто необхідно поглянути в глибину свого серця, визнати всю хибність нашого мислення і стати на шлях навернення.

Під час цієї кризи люди мають унікальний шанс змінити пріоритети власного життя, змінити акценти з матеріального на духовне. Тому, як це не дивно, сьогочасну планетарну кризу можна вважати своєрідним добром для цивілізації, тим більше, оскільки криза як поняття — абсолютно природне явище. Вона є неминучою частиною будь-якого прогресу — як необхідний елемент очищення. Кризи як людина, так і людство загалом переживають постійно. Наприклад, криза підліткового, юнацького віку, криза середини життя, літнього віку тощо... Грецькою мовою це слово означає «вихід», «закінчення». Це той період буття людини чи спільноти людей, коли закінчується, вичерпується певний етап розвитку. Коли час змінювати мислення — розширювати, поглиблювати свою свідомість. Вийти з кризи можна шляхом одночасно і простим, і складним — позбувшись жадібності й одержимості матеріальними благами, в яких загрузла сучасна європейська цивілізація. Люди забули, що багатство — це дар Божий, і наживаються на злиднях інших.

Зміна мислення тим часом не осягається без духовного труду. Багато хто сьогодні хотів би молитися за те, щоб наслідки всього, що нині переживаємо, минули якомога швидше. Аналітики кажуть, що кількість відвідувачів у церквах різко поповзла вгору — мовляв, недільні Богослужіння в Україні відвідує близько 15 мільйонів вірних. Тепер найголовніше — не звести нашого ставлення до Бога тільки до слізного прохання про вирятування нас від теперішнього неладу, щоб пізніше знову забути про Його закон і заповіді, коли життя з часом налагодиться. Змінити своє мислення можна не тоді, коли ми заповнимо храми нашим воланням про допомогу у скруті, а тоді, коли захочемо відкрити наш розум і серце для Божого Слова: «Говори, Господи, слуга твій слухає». Це передбачає, що не ми будемо вказувати Господу Богу, чого нам треба і що ми очікуємо від Нього. Навпаки, ми уважно прислухаємося до Його слів, які мовить через Святе Письмо й науку святої Церкви: «Як будеш їсти працю рук твоїх, щасливий будеш і добре тобі буде».

Важливим елементом подолання кризи є також плекання дедалі глибшого розуміння Божої волі та уповання на Його Провидіння. Ми й справді не знаємо, що станеться з нами та світом в цій ситуації, але точно знаємо, що Бог своїх дітей ніколи не покидає. Важливим елементом депресії, яка так швидко поширюється в суспільстві, є власне розгубленість, розчарування, недовір'я, апатія. Все це — ознаки слабкого довір'я до Божого Провидіння. На цьому варто ще раз наголосити. Бо часто навіть глибоко віруючі люди довір'я до Бога трактують як можливість допомоги Небес у вирішенні власних проблем

таким способом, який ми собі самі й запланували. Тим часом, віддання себе Волі Божій і довір'я до його Провидіння — це спокійне прийняття несподіванок, а навіть важких життєвих потрясінь у глибокому переконанні, що Господь Бог про все це знає і все перебуває під Його Божественним контролем. Скажімо правду, що небезпека кризи великою мірою перебільшена через нашу неготовність перетерпіти, а також звиклість до дедалі більш забезпеченого життя. Звернення у довір'ї до Бога, як ми про це сказали, дозволить спокійно і впевнено пережити скрутні хвилини і, що так важливо, пізніше не повертатися до такого згубного й небезпечного світогляду, який призвів до непевності наше життя в мирний час.

Нарешті, варто прислухатися насамперед нашим політикам, а також й усім тим, які останнім часом так бездумно користувалися благами фінансової системи: «Бо коли ми були у вас, ми вам це наказали: Як хтось не хоче працювати, хай і не їсть. Та проте чуємо, що деякі у вас живуть у ледарстві й не роблять нічого, тільки байдикують. Таким-то наказуємо і велимо Господом нашим Ісусом Христом спокійно проживати і споживати хліб, що самі заробили». (2 Сол 3,10-12).

ДЕ ЗНАЙТИ ЛІК ОД ДЕПРЕСІЇ? АБО ВІДПОВІДЬ НА ПРОГНОЗ ЕПІКРИЗУ

Ольга ГРОМИК,
редактор, магістр наук про родину,
випускниця Католицького Університету
ім. Кардинала С. Вишинського в Варшаві

На тлі різкої втрати всеукраїнського оптимізму весь тиждень читаю «Тиждень», що, як останній із «могікан» (істинно українських мас-медіа) ще з'являється у Львові. Купуючи журнал у кіоску, чую запитання продавця: «Як на роботі, чи платять?» — «Так, копійки», — відповідаю. За таких умов для виживання потрапляю у рейтинг «жінки за 35 і чорний шоколад»... А все через кризу, про яку знають навіть мої сини: триліток і чотириліток. Якщо «фізично» сяк-так «протримаємося» на шоколаді (чи вистачить на нього копійок?), то душевному станові какао не зарадить. Що нас покріпить?

Українці добре знають вислів: «Не тільки я страждаю, є люди, яким ще гірше». Це не злорадство над бідою ближніх, а лише бажання бути в групі, краще скажемо, в спільноті. Тоді проблеми однієї людини поділені на всіх... І їх начебто стає менше, або вони вже не такі пекучі, адже знаєш, що з ними інші також борються і їх перемагають. Та все ж Усесвітня Організація Здоров'я ще десять літ тому нарахувала близько 100 мільйонів людей у світі, що потерпали від депресії.

Депресія атакує також і віруючих, але від неї є лік. У Біблії читаємо, що такого стану зазнали старозавітні Ілля, Саул, Йов, Єремія, Псалмопівець... Тож слід і нам повчитися про те, як розпізнати в собі цю «недугу» й осягнути духовну мудрість, щоб її побороти. Розкриємо Книгу Псалмів...

Депресія — не ганебне явище

Псалом 42 і 43 знімає таємничу заслону із поняття «депресія» і заохочує до її подолання. Псалмопівець описує свій пригнічений стан, порівнюючи себе з ланню, що прагне до водних

■ *Депресія атакує також і віруючих*

потоків. Водночас сльози стали йому хлібом удень і вночі, коли день-у-день говорять: Де Бог твій? Слова ці виражають якраз те внутрішнє безсилля, що характеризує депресію.

Автор псалма втратив батьківщину, опинившись на вигнанні, й усе, що мав: працю, зарплатню, а також колег і приятелів, тепло й радість од спільної молитви, а в глибшому розумінні — відчуття власної вартості. Хоч пригас у нім духовний запал, та він не втратив віри. Теперішня внутрішня посуха й спрага є протилежністю до того, що відчував у минулому, тому це сильно болить його. Великої бо туги зазнає людина, коли втрачає щасливе минуле: Про це я згадую і душу виливаю перед собою.

Існування цих двох псалмів показує нам, що в Божих очах депресія не є незвичним або ганебним явищем. Тож людина (як і Псалмопівець), що її переживає, не має права соромитися чи ховати свої відчуття. Ці псалми не були б у Біблії, коли б Бог не мав великої і милосердної любови й співчуття до тих, що страждають.

Ностальгійний погляд у минуле чи крок у прийдешнє?

Із часом у душі біблійного страдника настає переломний момент, духовний поступ, що й буде першим ліком од депресії. Він молитовно взиває до Господа: «Пошли світло Твоє і Твою правду: вони нехай мене ведуть. Ніч життя змінює день, а сльози осушує радість». Що викликало цю велику переміну? Відповіддю є такі слова довготерпеливця: «Чом побиваєшся, душе моя, і тривожишся у мені? Надійсь на Бога, бо я ще буду Його прославляти, Спасителя обличчя мого й мого Бога». Так Псалмопівець зробив рішучий крок уперед, до визволення від внутрішнього пригноблення.

Стосовно цього слід пам'ятати, що весь Псалом 42 є ніби споглядання у минуле, споглядання нав'язливим й незбувальним, ностальгійним, що заважає вирушити в майбутнє. Звичайно, не може бути чимось поганим втішати себе приємними спогадами, але є тонка межа між радісним задивлянням у минувшість і хворобливим, повним жалю, поглядом назад, на те, що втрачено. Тож Псалмопівець показує, і цього треба навчитися, що слід звільнитися від минулого й прагнути йти вперед — «На гору Твою й до Твоїх наметів». Так Божа ласка перемінює серце болящого, котрий у важких випробуваннях зберігає довір'я до Нього.

Псалми 42 і 43 прямо й глибоко розкривають проблему депресії і дають християнську відповідь на питання про лік від неї: «Бог — твердиня моя». Слова ж ці свідчать про зрілість духовну. Можеш сказати: «Я знаю все це про Бога й чув багато разів». Одначе справжня зміна починається тоді, коли робиш рішучий крок від знання до віри. Довірмо Богові свою будучність, нехай до неї ведуть нас Його світло і наша вірність. А це можливо — прочитай у Біблії.

ЕТИКА І ЯКІСТЬ СПІЛКУВАННЯ В ІНТЕРНЕТІ

Ігор СКЛЕНАР

За останні кілька років глобальна мережа охопила уми багатьох людей на планеті. Не виняток і наша країна, де релігійна, а особливо духовна тематика в цій мережі ще не мають широкого поля обговорення, як, скажімо, суспільно-політична, розважальна та ін. Попри те, Інтернет на сьогодні пропонує немало веб-сторінок, де обговорюють і релігійно-церковну тематику. У цьому процесі спілкування через монітор беруть участь люди різного віку, але в той самий час різного соціального становища: вчителі, викладачі, студенти-гуманітарії, студенти-богослови, духовні особи, медики та ін. На відміну від газетно-журнальної продукції Інтернет дає змогу його користувачам оперативно відгукуватися на дискусійні питання сьогодення. Наскільки ефективним і етичним є обговорення релігійної проблематики, спробую коротко висвітлити у цій статті.

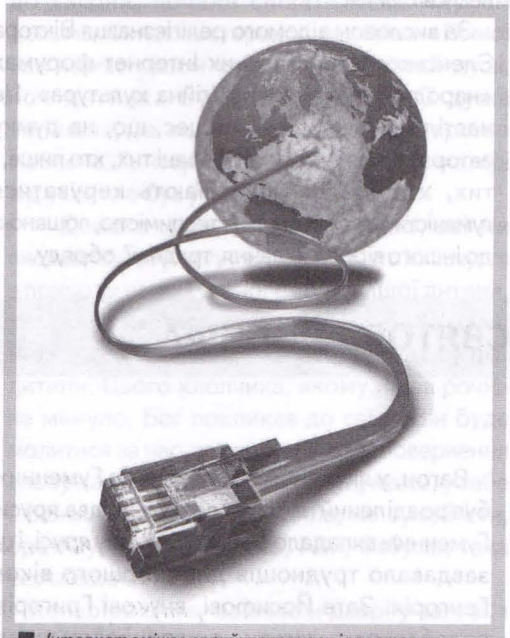

■ *Інтернет змінює сприйняття часу і простору*

Читаючи теперішні релігійні Інтернет-форуми, помітив широку мозаїка думок і поглядів, в якій сучасному користувачу Інтернету важливо не потонути. Варто в цьому потоці інформації обрати для себе щось раціональне, розгорнути незнану сторінку з історії християнства, богословської думки, літургійного життя та ін.

Обговорення болючого релігійного питання в Інтернеті перетворюється іноді у звинувачення одне одного у всіх смертних гріхах. За спостереженням автора, це відбувається тоді, коли довкола дискусії про церковний конфлікт зіштовхуються дві опонуючі сторони і починають поливати одне одного брудом, сумніватися у компетентності того чи іншого дописувача форуму з певного питання, з'ясовувати рівень освіти, а тоді виносити вердикт, навіть про духовну близькість до Бога. Іноді учасники виголошують навіть «вічне прокляття»...

Хіба заповідь любові до ближнього не поширюється на учасників форумів в Інтернеті? Відповідь цілком очевидна, хоча віртуально висловлене слово не може образити людину так, як би це сталося у вербальний спосіб. Великий папа XX ст. Іван Павло II про всесвітню мережу та її вплив на людину писав: «Інтернет докорінно змінює психологію людей, а саме їхнє сприйняття часу і простору. Людині конче потрібен час і внутрішній спокій, щоб задуматися над життям та його таємницями, щоб поступово набувати внутрішньої зрілості та опановувати довколишній світ» (Папське послання «Інтернет — новий форум для проголошення Євангелія», 24.01.2002 р. Збірник «Церква і соціальна комунікація», вид-во УКУ, Львів,

2004. с.420). Іван Павло II вбачав майбутні виклики, які принесе із собою кіберпростір. Власне відсутність внутрішньої зрілості і низька культура спілкування стають характерними рисами форумів у глобальній мережі.

Спостерігаючи за обговоренням кількох конфліктних тем на окремих сайтах, які стосуються греко-католицького життя в Україні, можна зробити невтішні висновки з етичної точки зору. В учасників бракує терпимості і пошани, трапляються злостиві вислови і, як не прикро, лайливі слова. Проте важко змусити відповісти за образу чи зневагу в Інтернеті, оскільки немало осіб користуються так званими «ніками» (коротенькими псевдонімами). Трапляються звинувачення на адресу священиків чи єпископів, які не мають жодного фактологічного підґрунтя. Хотілося б уникнути згадування «підгорецької» проблеми, але власне вона протягом останніх півроку стала предметом гострих дискусій на кількох сайтах УГКЦ, а також привернула увагу користувачів золочівського форуму. Немало закидів на адресу одне одного прозвучало в електронних дописах, та багато з них були єдиними в тому, що будь-які прояви розколу у Католицькій Церкві є неприпустимими.

Часто учасниками обговорення є особи із різним рівнем релігійного знання, іноді це малокомпетентні люди, яким варто заглядати у словники. Іншим християнам-користувачам бракує елементарних знань із катехизму. Нещодавно читав, як один «форумчанин» переконував усіх, що він греко-католик, але до церкви не ходить з тієї причини, що не має права приступати до Сповіді і Причастя. Він переконаний у тому, що Бог живе у його душі. Священики у храмі лише механічно виконують свою роботу і під час покаяння він не отримує цінних порад. Більше того, «маленьким Богом» життя цієї особи є власна донька, щоправда, народжена у другому подружжі (перше «розбилося» з ініціативи автора допису). Зі сказаного зрозуміло, наскільки далеко ця особа від правдивої практики Христової віри. На форумі інші учасники намагалися змінити його позицію, але відповіді були настільки твердими, що розбивалися, мов об кам'яну стіну.

Ще однією характерною рисою сучасних дискусій у віртуальному просторі є непослідовність. Якщо обговорюють, наприклад, певне літургійне питання, то воно може перетворитися в оцінку якогось пароха, тобто людський фактор стає домінуючим, а основне питання так і залишається невисвітленим.

За висловом відомого релігієзнавця Віктора Єленського, на сучасних Інтернет-форумах «народжується нова релігійна культура». Це настільки очевидний процес, що, на думку автора, потребує спільної праці тих, хто пише, і тих, хто читає. Вони мають керуватися гуманістичними засадами, терпимістю, пошаною до іншого віросповідання, традиції, обряду.

ПІД ПОКРОВОМ СВЯТОГО ЙОСИФА

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Ешелон із в'язнями безупинно мчав на схід лісами Сибірської тайги. На той час в'язнями були цілі сім'ї, які вивозили в холодні простори Сибіру. Потяги, якими перевозили різноманітні вантажі, а навіть і худобу, тепер були наповнені людьми різного віку.

Вагон, у якому перебувала сім'я Гуменних, був розділений на дві половини по два яруси. Гуменним випадало бути на другому ярусі, і це завдавало труднощів для старшого віком Григорія. Зате Йосифові, внукові Григорія, подобалося вилазити на нари, і він у цьому

допомагав своєму дідусеві. Сім'я Гуменних складалася із чотирьох осіб: мати, її донька Ганнуся, син Йосиф і дідусь. Малий Йосиф навіть у вагоні завжди був разом з дідусем. Той розповідав онукові про події, що запам'яталися з пережитого. У вагоні були різні сім'ї. Було багато недужих. Був випадок, коли померла маленька дитина. Мати цієї дитини хотіла її похоронити або ж у тій місцевості, куди прямував потяг, або на цвинтарі одного з селищ, де зупинявся поїзд. Але цього не дозволяли солдати, які супроводжували потяг.

Люди у вагоні почали обурюватися, що неприємний запах чути, тож на одній зупинці солдат дозволив матері вийти з померлою дитиною з вагона і поховати її. Недалеко від цього вагона мати під березою викопала невеличку яму, у яку поклала свого хлопчика, перехрестивши його, і загорнула землею. Усі, хто був у вагоні, спостерігали за матір'ю крізь відсунуті двері. Конвоїри нікому не дозволяли вийти із вагона. У журбі дехто витирав сльози, а Григорій з Йосифом, як повернулась мати до вагона, почали співати панахиду. Їм допомагали деякі старші жінки. Після «Вічної пам'яті» всі разом помолилися за упокій душі, хоч дитинка була невинною, і її душа відійшла, за велінням Божим, у Царство Небесне. Григорій висловив співчуття матері від усіх, хто був у вагоні:

— Дорога мати, дорога родино, всі ми висловлюємо у молитві щирий жаль і співчуття з приводу неочікуваної смерті вашої дитини, яка стала жертвою нашої недолі. Ви та усі ми маємо свого заступника у Небі — душу цієї дитини. Цього хлопчика, якому й два рочки не минуло, Бог покликав до себе. Він буде молитися за нас, за наше щасливе повернення знову на рідну землю. Не сумуй, мамо, у тебе є святий, якого ти народила, не сумуй і ти, братику, і ти, сестричко, і Ви, бабусю, така Божа воля.

Конвоїри знову зачинили двері у вагоні, і потяг рушив у далеку дорогу. Дідусь з Йосифом вилізли на нари і молилися разом за щасливий, вже завтрашній день. А після молитви дідусь розповідав про свої дитячі роки, які також минали у нього нелегко. Йосиф вийняв ганчірку з щілини розламаної дошки у вагоні і тепер спостерігав за краєвидами, які змінювалися перед його очима.

— І що ти бачиш там? — запитував дідусь.

— Ось щойно минули річку, а тепер тільки бачу ліс і синє небо, і більше нічого не видно.

— Завезуть нас десь аж на край світу в дрімучий ліс і будемо там зимувати, — відповів журливо дідусь, додаючи:

— Життя — це подорож. Ось для хлопчика, який помер, ця подорож закінчилася. Твоя подорож тільки починається! Для цієї життєвої подорожі нам завжди була потрібна Божа допомога. Щоб не зблудити, ми повинні завжди просити у Бога мудрості, мужності й побожності. Протягом свого життя нам треба бути терпеливими і добрими, щоб служити іншим людям. Бо не можемо любити Бога, якщо не будемо любити людей, які поруч з нами. Дідуся слухали мати і сестричка Ганя, а також ті, хто перебував поблизу. Біля дверей на «буржуйці» кип'ятили воду. Дехто виймав сухарі чи інші продукти, а решта чекали, що подадуть на наступній зупинці. Через декілька днів потяг прибув в Іркутську область. Він зупинився на одній із залізничних станцій. Декілька вагонів залишили на цій станції і всіх, хто був в цих вагонах, перевозили вантажівками на місце призначене для їхнього заслання. Їхати довелося більш ніж два тижні.

Дідусь Григорій і тут всіх підтримував на дусі і завжди потішав добрим словом. А якщо і це не допомагало, він молився. З ним завжди був його внук Йосиф. Застудилася мати Йосифа. Вона вже не могла сидіти на лавочці відкритого кузова, лежала в ногах пасажирів, які тіснилися між собою. На жаль, стривожений горем Григорій не мав змоги якось допомогти своїй доньці. Один з солдатів, який супроводжував

колону мав з собою аптечку і дав якісь пігулки та порошки. Ганнуся увесь час плакала, а Йосиф також утирав сльози, плачучи разом зі своєю сестрою.

Коли Григорій нахилився до своєї доньки Катерини, то почув з її уст:

— Боже, я, напевно, найбільша грішниця тут, що так мене Бог карає. Я так хочу Святої Сповіді, а Бог і цього мені не дає. Тату, добре, що ви зі мною, моліться за мене, бережіть дітей, не відходьте від мене.

— Дитино моя, Катрусенько, не карає тебе Бог. Він тільки тобі дає терпіння, як і нам всім. Прийми все, що Він милосердний нам дає. Ми не винні, що священика тут немає. Твій щирий жаль — це найкраща сповідь. Дідусь поклав свою спрацьовану старечу руку на голову доньки і молив Бога про оздоровлення. Вантажівкою трясло під час руху нерівною дорогою. Це спричинювало ще більший біль для Катерини. Як настав вечір, колона вантажівок зупинилась. Потому організували якусь вечерю і нічліг під пильною охороною солдатів.

— Води хочу... — прошепотіла Катерина. Підійшов солдат з аптечкою, вийняв якийсь порошок і сказав випити його, а потому запити водою. Катерині полегшало, і вона на деякий час заснула у кузові вантажівки. Вранці колона знову вирушила бездоріжжям на північ.

Коли вже неможливо було їхати далі, колону зупинили біля невеличкого поселення. Було наказано всім забирати свої речі і розбивати табір для свого поселення. У селищі Щасливе проживали такі самі каторжани з України, яких виселяли ще у тридцятих роках під час колективізації. Всі вони працювали на лісозаготівлях. Сюди час від часу приїжджали лісовози і деревину вивозили до залізниці, як вони говорили, «виконували свій план».

Вже наступного дня почали будувати бараки, у яких мали проживати сім'ї-каторжани. Незважаючи на те, що Катерина була важко хвора, Григорія також заставили працювати. До початку зими потрібно було облаштувати мешканців села у бараку. Катерині з кожним днем ставало гірше. З нею весь час перебували її діти Ганнуся та Йосиф, а дідусь Григорій, що був теслею, будував барак. І коли через три тижні приміщення було готове, сім'ї почали переходити жити у нове помешкання. А у одній з кімнат цього бараку помирала Катерина.

На прощання, відчуваючи свою кончину, вона просила Григорія:

— Тату, бережіть дітей. Відчуваю, що мій Іван кличе мене до себе. Мабуть, на тому світі краще, ніж тут. Як хтось із дітей колись повернеться, хай поставить хрест на могилі свого батька. Він буде пам'яттю для нього і для мене. А я вже тут спочину. Земля одна нас єднає. Додому напишіть, щоб за мою душу і душу Івана правилися Служби Божі. Бо він невинно загинув за те, що любив Україну. Йому відібрали життя, а нас вислали до Сибіру. Тож хай той хрест, що буде стояти на тій могилі, буде єднати нас двох після смерті. За все вам дякую, тату. Дай, Боже, щоб ми всі зустрілися в Небесному Царстві. Моя подорож також закінчується, як Ви говорили у вагоні з приводу смерті хлопчика. Каюсь у всіх гріхах. Боже, прости мене, грішницю, і Ви, тату, прос...

По змарнілому обличчю текли сльози, а правою рукою вона міцно стиснула руку свого батька. Григорій завжди у важких випадках потішав свою доню. Тепер він мовчав і з болем душі сприймав кожне її слово. Щоб не видавати свого плачу, він стискав до болю свої губи, переживаючи усі страждання своєї доньки своїм серцем. Під час цієї розмови, Катерина немов на хвилину заснула, відпустивши батькову руку. Григорій вийшов на двір і на самоті дав волю своїм сльозам.

Наступного дня Катерина померла. Увесь день і вночі новопоселенці барака не залишали покійної Катерини. Не було священика, не було дяків. Замість Псалтиря

■ *Конвоїри зачинили двері у вагоні, і потяг рушив у далеку дорогу*

читали весь молитовник, від початку до кінця. Співали пісні, молилися і так провадили її на місцевий цвинтар. Найбільше плакала Ганнуся. Йосиф також плакав, але він дивився на дідуся. Заспокоюючи, той гладив його по голові і, притискаючи до своїх грудей, спокійно говорив:

— Мама пішла до неба. Вона буде нам допомагати. Не плач...

Наближалася зима. З кожним днем ставало холодніше. Одного вечора Йосиф почав жалітися дідусеві:

— Я хочу додому. Дідусю, поїдемо додому. Спочатку до Тернополя, потім з Тернополя до Козової, а там уже недалеко до нашого села.

— Мене і Ганнусю не пустять, а ти можеш поїхати. Ти ще малий і ніхто тебе не буде питати, звідки ти приїхав. Невідомо, що зі мною може статися. Зима тут сувора. А в мене болячок зібралося багато.

— А хто мене туди завезе? — запитував розсудливо Йосиф, дивлячись в очі свого дідуся.

— Багато людей перевозять машиністи паровозів, але з ними потрібно домовитися. Тут в мене є вже знайомі водії. Вони домовляться з машиністами, а ти з ними доберешся на станцію, де ліс вантажать на вагони. Будь щирий з різними людьми. Про те, що нас вивезли, мовчи. Я тобі дам образочок св. Йосифа. Він є твоїм покровителем, адже ти носиш його святе ім'я. Він тебе запровадить до самого дому. Зайдеш до своєї тітки Василини і все розкажеш їй, як ми тут проживаємо, як ми хоронили маму, а про мене говори, що я здоровий, і зі мною все добре, ще на роботу ходжу. Добре?

— Через два дні дідусь із своїм внуком вийшли на дорогу, якою возили ліс на станцію. На цей час під'їхав лісовоз. Коли він зупинився, дідусь підійшов до водія, який був його знайомим.

Цього хлопчика візьми на станцію. Він хоче їхати додому. Віддай його машиністам паровозів, а вони хай завезуть його на вокзал, — говорив зворушеним голосом Григорій.

Водій погодився, а дідусь поблагословив, прощаючись, свого внука на щасливу дорогу. Григорій навіть не подумав, що це прощання буде для нього таким болючим. Адже він залишився тут, на чужині, тільки з Ганнусею на довгі роки. А йдучи додому він роздумував:

«Боже, а може це моя помилка, що я відправив хлопця у далеку дорогу? Та ні, я поступив так, як підказує мені розум. Тож надіюся тільки на Тебе, Боже, що він щасливо дістанеться додому. Прошу, змилуйся наді мною, Господи! Потіш моє серце і заглуши в ньому усілякі побоювання і неспокій, віддали від мене злі, тривожні думки. У Твої добрі руки я віддаюся, а також все майбуття моїх внуків віддаю Тобі. Мати Божа, наша Заступнице і Утішителько ласкава, не опускай нас!»

А коли він прийшов додому і все розповів, то найбільше затужила Ганнуся за своїм братиком. Вони так і не попрощалася.

— Не тужи, моя дитино. Скоро ви зустрінетеся вдома. Відчуває моє серце, що Бог для вас все зробить, щоб ви були щасливі.

Я надіюся і відчуваю, що Йосиф щасливо доїде додому.

Водій лісовоза, приїхавши на станцію, став у чергу на завантаження вагона. Йосиф бачив, як підйомні крани завантажували деревину у вагони. Водій, який його віз, щось говорив з іншими машиністами, а потім підійшов до Йосифа, сказавши йому:

— Я поїду, а ти тут стій. Тебе ось ці люди заберуть і завезуть на вокзал. А там сядеш у пасажирський поїзд і поїдеш до Москви. В Москві пересядеш на поїзд до Львова, а вийдеш у Тернополі. Зрозумів? А тепер повтори!

Йосиф докладно повторив усе, як йому розказав машиніст.

Вони розсталися. Йосиф стояв на тому місці, яке вказав йому шофер. До нього ніхто не підходив, а вже вечоріло, і він почав плакати. Тут до нього підійшов машиніст паровоза і різко запитав:

— А ти чого плачеш?

— Хочу їхати додому.

— А де твій дім?

— Біля Тернополя. Мені потрібно добратися до Тернополя.

— А де це є?

Другий машиніст підказав:

— Це як на Львів їхати. «Западна» Україна.

— Ого-го! — дивувався машиніст і запитував його:

— Як ти тут опинився?

— Нас привезли сюди. Мама померла, а дідусь захворів. І я вирішив їхати додому, до своєї тітки.

Машиністи поговорили між собою і вирішили довезти Йосифа до Тернополя. Саме на цьому наполягав один машиніст, який був родом з України і добре знав українську мову. Пізно ввечері, завантажені лісом вагони відправлялися на вокзальну станцію. З машиністами паровоза вирушив в дорогу і Йосиф. На головній станції вони передали його іншим машиністам, а ці ще іншим — і так далі. Малий Йосиф звик до паровозів. Попомагаючи кочегарити, він також

■ *святий ЙОСИФ з маленьким ІСУСИКОМ*

був у сажі і на станції виходив з паровоза разом з машиністами, а потім з ними обідав і помагав закидати вугілля в піч паровоза. Та найбільше йому подобалося тягнути за шнурок, за допомогою якого подавали гудок. Машиністи ретельно виконували свій солідарний обов'язок, тож через два тижні Йосиф був уже в Україні, яка в його очах дуже відрізнялася від Росії: біленькі хати, садки, гаї, річки і чисте осіннє небо надихало на думки, що ось скоро він буде у своєму домі. Приїхавши у Тернопіль, Йосиф радісно вигукнув:

— Та це вже я вдома. Боже, дякую Тобі!

Машиніст погладив його по голові, кажучи:

— Помий своє обличчя та руки, а вдома хай твоя тітка тебе цілого скупає і передай їй поздоровлення. Як будеш писати лист до дідуся, також від нас передай йому поздоровлення і нас не забувай!

Йосиф попрощався з машиністами, подякував їм і побіг на вокзал, а вони, помахавши руками, побажали щасливо дістатися додому.

На щастя, недалеко стояв приміський потяг, яким Йосиф міг добратися додому. Не маючи грошей на квиток, він знову звернувся до машиністів і все їм розповів про свою подорож з Сибіру. Вони допомогли йому увійти у вагон і попросили кондукторів завезти його до станції Козової.

Темного осіннього вечора Йосиф повертався до свого села. Він побачив світло у вікні хати своєї тітки Василини. Відчинивши двері і увійшовши до хати, він застав тітку, що стояла на колінах перед образами. Вона молилася при палаючій свічці. Оглянувшись, вона побачила хлопчика, якого не впізнала.

— А що це таке? Що тобі потрібно, хлопчику?

— Це я, тіточко, Йосиф Гуменний. Ви що — мене не впізнали? Я з Сибіру повернувся. Мама померла, дідусь захворів. Ні-ні, дідусь не хворіє. Він мені сказав, щоб я не говорив про його хворобу, — хотів одразу про усе розповісти хлопчик.

— Свят, свят... А це яким вітром тебе занесло? Чудо, справді чудо! — піднімаючись із колін, говорила тітка і підійшовши до Йосифа почала його цілувати, а він знову:

Якщо не вірите, ось образочок святого Йосифа, що дав мені дідусь на дорогу. Св. Йосиф мені допоміг, щоб я щасливо повернувся додому. О, скільки я бачив потягів і паровозів. Там, де залишився дідусь, навкруги одні ліси, — розповідав про усе тітці Йосиф.

— Ти ліпше розкажи, як мама померла, як її похоронили, — запитувала знову тітка.

Йосиф докладно розповів, як захворіла його мати, як помирала, як її поховали. Тітка, слухаючи це все, сказала, витираючи сльозу з очей:

— Сьогодні я підігрію води і ти добре помиєшся, а завтра вранці підемо до церкви і замовимо Службу Божу за упокій Катерини, твоєї матері, а потім напишемо лист до дідуся. За все потрібно дякувати Богові. Навіть за терпіння, які Він з любов'ю зсилає на нас.

P.S. *Йосиф Гуменний проживає у Новояворівську і довший час працював машиністом екскаватора в кар'єрі сірчаного комбінату. Він пенсіонер і про себе розповів під час спільної праці. Дружина його з села Поруби Яворівського району. Бог обдарував його добрими дітьми та внуками.*

Я і моя внучка Марійка хочемо на сторінках часопису «Місіонар» щиросердечно подякувати Милосердю Божому, Діві Марії у Її Непорочному Зачатті, св. Архистратигу Михаїлу, св. Ангелу-Охоронцю, яких в особливий спосіб почитаємо, св. апостолу Юді-Тадею, св. Антонію з Падуї за особливу опіку і допомогу під час автокатастрофи.

п. Софія
та внучка Марія

Висловлюю щиру подяку Господу Богу, Пречистій Діві Марії та св. Юді-Тадею за вислухані молитви.

Оксана,
м. Великі Мости

На сторінках вашого часопису висловлюю щиру подяку Господу Богу, Матері Божій, св. апостолу Юді-Тадею, Ангелові-Охоронцю, св. Тарасію, душам у Чистилищі, всім святим та блаженним за допомогу у щоденному житті, щоденній праці та за здоров'я.

Тарас ЯКИМІВ,
м. Болехів

ОТЕЦЬ-ДЕКАН БОГДАН ЛИЛИК

Народився о. Богдан 1 березня 1962 року у побожній багатодітній родині Ганни та Дмитра Лиликів. Змалку прагнув до знань, а батьки цьому сприяли. З дитинства в його серці жила любов до Бога і святої Церкви. Освіту здобув у Городоцькій середній школі №3. Закінчив Ленінградську духовну семінарію. Священичі студії закінчив 1988 року. Після свячень 1989-го був призначений на парафію у с. Варяж Сокальського району Львівської області. Одружений. Дружина Олександра – бібліотекар Тартаківської ЗОШ І-ІІІ ст. Дочка Христина – студентка медичного університету ім. Д. Галицького. Син Дмитро – студент Львівського музичного училища ім. В. Лисенка. Зять Володимир – науковий співробітник кафедри математики Львівського національного університету ім. І. Франка. Внучка Соломійка – маленька потішка всієї родини. З 1997 року – настоятель храму Різдва Пресвятої Богородиці у с. Тартакові. З 2002 року отець Богдан декан Тартаківського деканату.

Отець Богдан належить до тих людей, що живуть для громади і віддають свій час, силу, працю і знання для розбудови церковного і суспільного життя. Священик з широким світоглядом, нечуваною добротою і вмінням усіх розуміти, все вибачати. Він є велетнем духа й стійкості, а душа його – скарбниця чеснот: покірності, чесності, доброти, працелюбності, оптимізму. Ще одна характерна його риса – це толерантність, яку він проявляє до людей, що мають інші погляди і думки. Отець Богдан зарекомендував себе у громаді як чудовий організатор і будівничий. Свій оптимізм він передає іншим під час спілкування з ним. Він справді випромінює Боже сяйво, Божу любов, Божу доброту, Боже милосердя. Словом Божим, натхненням і прагненням привести у вірі та любові якомога більше людей до Отця Небесного, а також власним прикладом християнина, доброго батька, дідуся, зразкового чоловіка і сина, отець Богдан здобув авторитет, який допоміг згуртувати людей і розпочати, хоч і з великими труднощами ремонт храму.

■ *отець-декан Богдан ЛИЛИК біля чудотворного образу Матері Божої Тартаківської*

Парафіянам завжди приємно і корисно спілкуватися з о. Богданом. Як заведено, після Різдвяних свят обходить домівки та освячує помешкання. Його радо зустрічають, запрошують, бо отець Богдан старається вести розмову з господарем і господинею, їх дітьми, поцікавиться здоров'ям, життям, допоможе доброю порадою. Праця на благо святої Католицької Церкви та України-неньки – ось кредо Отця-декана Б. Лилика.

Отцеві Богданові Лилику щиро завдячують молоді священики. Він для них, як рідний батько, добрий наставник. Вчить, дає розумні поради, настанови, уміє підтримати.

Ми дякуєм Богу, що Ви у нас є.
Хай силу й здоров'я Він Вам подає.
Наснагу до праці кожного дня.
Вам вдячність складає церковна рідня.
Нехай і надалі шанують Вас люди за те,
Що Божого слова навчаєте,
Мир і любов усім посилаєте.
Хай Вам стелиться довга дорога.
Хай Вам буде здоров'я від Бога.
Хай добробут Вам в хату прибуде.
Хай Вам світло і радісно буде.

З повагою, вдячні парафіяни церкви Різдва Пресвятої Богородиці с. Тартаків (Сокальщина)

КРОСВОРД «БУТТЯ»

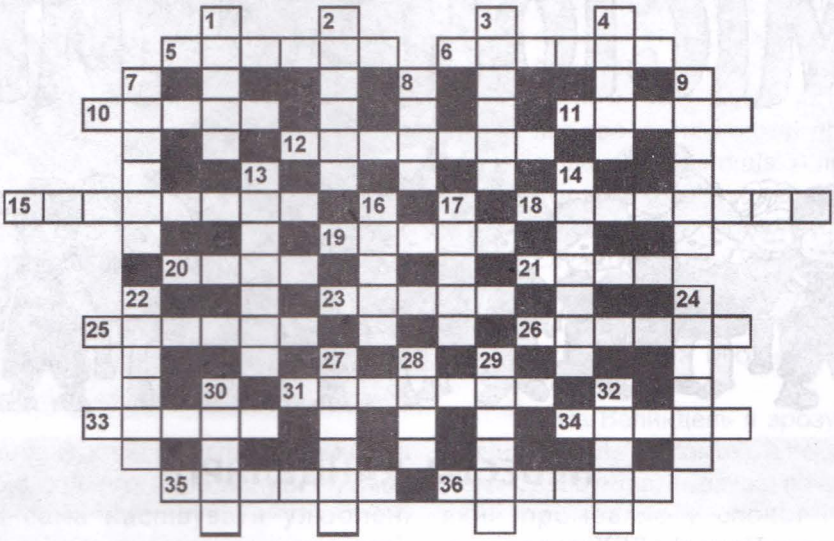

(Три крапки замініть словом із книги Старого Завіту «Буття»)

По горизонталі: 5. Авель був ..., а Каїн порав землю. 6. Та голуб не знайшов місця, де вчепитися ногами, і повернувся в ... до нього, бо води ще вкривали поверхню землі. 10. Снився мені, каже, ще один сон, що от ..., місяць і одинадцять зір уклонилися мені. 11. Навів Бог ... на землю й води стали відпливати. 12. Сказав Бог: «Ось я даю вам усяку траву, що розсіває ... по всій землі». 15. З дерева ж ... добра й зла не їстимеш, бо того самого дня, коли з нього скуштуєш, напевно вмреш. 18. Та й дав Господь Бог чоловікові таку ...: «З усякого дерева в саду їстимеш». 19. А ще мав ... сон, і він оповів його своїм братам, через що вони ще більше зненавиділи його. 20. І мовив Господь: «Оце вони один народ і ... в них усіх одна». 21. Ім'я третьої ріки — ...; вона тече на схід від Ашшуру. 23. Тоді сказав Господь Бог: «Не добре чоловікові самому; сотворю йому ..., відповідну для нього». 25. І сказав Бог до Ноя: «Я ухвалив покласти ... кожному тілу, бо земля переповнена насильством через них». 26. А ... цього ж краю добре. Там же є пахуча смола й онікс-камінь. 31. Ной був ... праведний і досконалий між сучасниками; він ходив з Богом. 33. Тоді Рахиль і каже: «Бог судив мені й почув також мій ... та й дав мені сина». 34. А я виведу з тебе великий ... і поблагословлю тебе; та й зроблю великим твоє ім'я, а ти станеш благословенням. 35. Гора, на якій осів ковчег Ноя. 36. Йосиф оселив свого батька і своїх братів і дав їм посілість в Єгипетській країні, в найкращій околиці, в землі Рамсес, як повелів був ... .

По вертикалі: 1. Тоді сказав Бог: «Нехай зберуться води, що під небом, в одне ... і нехай з'явиться суша». І так сталося. 2. І рушили вони з Єгипту і прибули в ...-край, до Якова, батька свого. 3. Господь сказав до Ноя: «Увійди ти і вся твоя ... в ковчег, бо тебе одного з цього роду побачив я праведним передо мною». 4. Коли обидва ангели прийшли над ... у Содом, Лот сидів коло міських воріт. 7. І взяли вони одежу Йосифа, зарізали ... та й намочили одежу в крові. 8. В поті лиця твого їстимеш ... твій, доки не вернешся в землю, що з неї тебе взято; бо ти є порох і вернешся в порох. 9. Тож побачила жінка, що ... було добре для поживи й гарне для очей і приманювало, щоб усе знати; і взяла з нього плід та й скуштувала й дала чоловікові, що був з нею, і він теж скуштував. 13. Людина, яка володіє глибокими знаннями в певній галузі, краще за інших розуміє щось, має тонкий смак. 14. Початки його царства були: ..., Ерех, Аккад і Кальне в Шінеар-краю. 16. І був ... на землі сорок днів; води, прибуваючи, підняли ковчег, і він звишився над землею. 17. Назва одного з розділів книги «Буття» — «... Аврама». 22. Він був великий ловець перед Господом, тому й кажуть: «Неначе ..., великий ловець перед Господом». 24. Тоді Господь сказав до Каїна: «Де Авель, брат твій?» Той відповів: «Не знаю. Хіба я ... брата мого?». 27. Я негідний тих усіх ласк і всієї вірности тої, що їх ти виявив слузі твоєму, бо з моєю тільки палицею я перебрів цей ..., а тепер вирос у два загони. 28. І розповів наглядач підчашних свій сон Йосифові і сказав йому: «В моєму сні була виноградна ... передо мною». 29. Імена ж синів Ізмаїла за їхніми назвами, за їхніми родами такі: первородний Ізмаїла Невайот; далі — Кедар, Адбеель і ... . 30. Та ледве вони вийшли з міста, ще не були й далеко, аж Йосиф каже тому, що був над його домом: «Уставай, біжи за тими людьми, а як доженеш їх, то скажи їм, чому це ви, мовляв, заплатили злом за ...?». 32. Назвав же Бог світло — день, а темряву назвав ніч. І був вечір і був ... — день перший.

НЕБЕСНА КАНЦЕЛЯРІЯ

Підготувала Наталія ЛЕХ

ДВІ СЛОВІ

Слава Ісусу Христу!

Любі діти, розпочався Великий піст. Кожен переживе цей час по-своєму. Мабуть, хтось відмовиться від улюблених цукерок, хтось від улюбленої гри, хтось ще від чогось. Можу побитися об заклад, що відмовлятися буде важко. У цей час спокуса приходить все частіше і частіше.

Пам'ятаю, одного року я відмовилася від музики — це для мене направду великий подвиг, бо під музику я роблю практично все: пишу, читаю, готую, прибираю, розмовляю з друзями по телефону і навіть засинаю під музику. Як тільки приходжу додому, відразу вмикаю чи комп'ютер, чи радіо і лише тоді починаю виконувати свої щоденні обов'язки. Тому для мене відмовитися від музики — це відмовитися від частини життя.

Спочатку було надзвичайно важко. Перші дні практично ловила себе одною

■ *Ісус з дітьми*

■ *Важко відмовитися від улюбленної іграшки*

рукою за іншу, коли та тяглася до вмикача пристрою, з якого мала линути музика. Почала сама наспівувати улюблені мелодії, які вихором кружляли у голові. Через деякий час вдалося привчити себе не вмикати радіо та комп'ютера. Щастя було безкраю!

Але на цьому моя боротьба не закінчилася! Як на зло, коли я сідала у маршрутку (в якій до того про радіо навіть ніхто і не знав), водії вмикали наймоднішу, найсучаснішу і найвульгарнішу музику, яку тільки можна було знайти. А радіо взагалі, напевно, ніхто ніколи не вимикав. Принаймні у мене на той час було таке враження. Але з часом я навчилася її не слухати. Просто сиділа і думала над уривком Святого Письма, який прочитала вранці.

Та і на цьому не закінчилося! Мої коліжанки, які до цього часу і не згадували про музичні вподобання, як змовилися, і всі як одна прибігли дати послухати гарну пісню, яку їм щойно перекинули на телефон. Просто жах! Декілька перерв поспіль доводилося переховуватися від них у лабіринтах університету.

Було безліч інших моментів, які намагалися змусити мене відмовитися від обіцянки. Не знаю навіть, звідки в мене бралося сили, щоб її дотримати. Ви й не уявляєте, яке задоволення інколи приносить долання труднощів. А при кінець посту я зрозуміла основне — причину того, чому я так любила слухати музику. Ця причина була дуже простою — я боялася залишатися сама і музика створювала ілюзію, що поруч хтось є.

На Великдень я зрозуміла, що навчилася бути не самою, а перебувати з Богом, зрозуміла, як важко почути голос, який промовляє у спокої і тиші, я здогадалася, хто давав мені сили виконати обіцянку, і чиї слова тепер повинні заповнити серце.

Інколи ми прив'язуємося до певних речей, намагаємося ними заповнити порожнечу у нашому житті (цукерки,

■ *Божий голос промовляє у спокої і тиші*

ігри, десята кофтина, дванадцятий м'яч та інше). Загалом ці речі не мають ніякого значення, але ми робимося залежними від них і не уявляємо свого життя без них. Насправді вони відволікають нашу увагу від головного, намагаються замінити його. Але пам'ятаймо, що ніщо не зможе замінити любові Христа, який віддав за нас своє життя. То чи готові і ми пожертвувати чимось?

ЗАПОВІДІ БОЖІ

2 головні та 10 інших, не менш важливих Заповідей, які Бог дав людському родові через Мойсея на горі Синай. Якщо говорити образно, то Господь дав 12 ключиків. Якщо людина зможе знайти і зберегти ці ключики до кінця своєї земної подорожі, то зможе відчинити двері до Божого Царства.

Детальніше про кожен з цих ключів ми говорили у попередніх номерах нашого часопису. Тому у цьому хочу лише підсумувати все, що було сказано дотепер. Господь хоче від свого народу небагато — лише виконати Його Волю, жити у любові та поважати одне одного. Не кради, не вбий, не пожадай нічого, що є власністю ближнього твого — це ті Заповіді, які допомагають людині контролювати стосунки з іншими людьми, вони мають дещо матеріальний вимір. Для християнина, який живе після приходу Христа, до матеріального виміру долучається також моральний. Сучасна людина розуміє, що вкрасти можна не лише гроші, але і час, призначений для Бога, до прикладу.

Нехай не буде в тебе інших богів, не називай імені Бога твого намарне, пам'ятай день святий святкувати — це ті Заповіді, які врегульовують наші стосунки безпосередньо з Богом. Кожен з нас може знайти якісь особливі аспекти у цих Заповідях, але в основі лежить послух, любов та довіра до Бога. Він намагається викроїти кусочок нашого часу для себе, щоб повідомити своїй дитині про свою Любов, настановити її Батьківським Словом, одержати вияв поваги на уваги до Себе. Ці Заповіді покликані скерувати нашу увагу до Божого Слова та до Його Особи у Пресвятій Трійці.

Шануй батька та матір, не чужолож, не свідчи неправди, не пожадай жінки ближнього — з одного боку це суто практичні поради на щодень, які забезпечують сімейний спокій та добрі стосунки з рідними та друзями. Але з іншого боку, у них закладено глибший зміст. Сім'я — це прообраз Пресвятої Трійці, в якій здійснюється повнота любові; це Церква, в якій діє Дух Святий. Бога часто називають Батьком. Він був нашим ближнім. І таким залишається дотепер.

■ *Люби ближнього твого, як себе самого!*

Тому ці Заповіді найяскравіше поєднують матеріальне і духовне, видиме і невидиме.

Дві головні Заповіді — це цемент, який тримає усі інші у тісному зв'язку одну з одною. Вони говорять про те, що Господь благословляє все, що робимо з любові до Нього та до ближнього свого.

У наступних номерах роздумуватимемо над церковними заповідями. Чи знаєте ви, що то за заповіді, скільки їх є та чим вони відрізняються від попередніх, які ми розглядали?

У НАШІЙ ПОШТІ

«Христос Рождається! Дорогий «Місіонарчику»! Пише тобі Уляна з м. Львова. Незабаром — 19 січня — мені виповниться 12 років. Я вчуся у Львівській лінгвістичній гімназії. Мій найулюбленіший урок — українська література. Також ходжу до музичної школи, де граю на бандурі. Дуже люблю читати, а також танцювати, малювати та співати. Щомісяця читаю твій журнал та розгадую кросворди. У січневому номері прочитала про дев'яту Заповідь Божу «Не пожадай жінки ближнього твого».

Взагалі, я вважаю, що виконати обіцянку часто є дуже важко. Трапляється, що перешкоджають спокуси, виникають причини, через які ми, нібито, не можемо щось зробити. І це потрібно переборювати. Мені інколи доводиться переборювати лінь, втому, щоб виконати багато домашніх завдань.

Прикладом виконання обіцянки є Діва Марія. І цим вона вплинула на подальше життя світу. Вона породила Дитятко Боже і назвала Його Ісусом! Це дуже важливо, адже Ісус прийшов спасти нас, приніс нам надію, змінив людство.

Так і ми, звичайні люди, маємо не лише виконувати обіцянки, а й виконувати їх так, як Богородиця.

Коли нам важко щось зробити, найкраще покластися на Божу волю, попросити Божої допомоги. Кожна наша обіцянка летить до Бога. Її виконання Він зараховує у подальше життя».

Уляна МАРТИН,
м. Львів

Дорога Улянко, коли я готувала цей номер, то ще не мала можливості прочитати твого листа. Уяви, яке велике здивування було у мене, коли я читала твої роздуми над тим, як важко інколи дотримуватися обіцянки та яку любов до Бога потрібно мати у серці, щоб довіритись Його волі.

Дуже вдячна, що ти розповіла про себе. Хоч і з запізненням, але весь колектив «Місіонарчика» вітає тебе з Днем народження! Бажаємо правдивої віри, безмежної надії та вічної любові, також радості від життя і успіхів у всіх починаннях. Хай Бог тебе благословить!

Коли я читала твої роздуми про Діву Марію та її вірність обіцянкам, які вплинули на подальше життя світу, то мимоволі запитала себе: чи наше дотримання не впливає на життя світу? Хіба наша правда не робить його чеснішим, належне ставлення до батьків — добрішим, вшанування святого дня — світлішим? Та ж робить! Діва Марія була обрана для надзвичайної місії, але хіба Бог не обирає нас також для надзвичайної місії — «бути світом для світу»?

Тому бажаю всім нам ревності та набожності Пречистої Діви Марії. Молімося і тягар обіцянки стане легшим, бо Ісус нестиме його з нами.

ПОКАЯННЯ

Любов ЯСКАЛ

Андрій, радісний і розчервонілий від морозу та снігу, вбіг до хати. Але на порозі його зустріли із суворими і нерадісними обличчями батьки. Хлопець зрозумів, що сталось щось не дуже добре. Окрім того, він здогадувався, що зараз мова йтиме про нього і що саме він є причиною суворого вигляду тата й мами. «Андрію, чому ти так пізно прийшов зі школи?» — запитав тато. «Мене затримала класний керівник», — не знічуючись відповів син. «Але Галина Григорівна зателефонувала мені на роботу, що ти до школи не прийшов. Поясни нам із мамою, будь ласка, де ти був, що робив сьогодні?» — суворо продовжував батько. Андрію зовсім не хотілося зізнаватися, що він замість школи розважався гральними автоматами, їв морозиво, катався з гірки і тільки надвечір з великою неохотою повернувся додому. «Нічого я такого поганого не зробив. Наздожену я вашу науку. Цілком ймовірно, що й без неї обійдуся», — почав захищати себе Андрій. «Це ще не все, — продовжував батько, — ти мав купити ліки бабусі. Без них їй стало погано. Приїздила «швидка». Тут ти теж нічого поганого не зробив і теж не обов'язково купувати ліки?» На це вже хлопець не мав що відповісти, але і винним він себе не почував. «У неділю ти на лижі не підеш. Будеш вчитися», — завершив розмову батько.

Андрій образився. Він мовчки повечеряв, глянув бігцем на домашнє завдання та пішов спати. Хлопчик ліг у ліжко, взяв ковдру, щоб укритися, але вона вислизнула з рук і, крутнувшись у повітрі, почала перетворюватися... на Ангела. Хлопець завмер з несподіванки. «Не лякайся, — промовив гість. — Я твій охоронець. Мусив з'явитися, щоб пояснити тобі, на що схоже твоє життя. Якщо і це не допоможе, то мене заберуть від тебе, і ти далі будеш іти життям сам. А це дуже нелегко. Тому ходи зі мною». В одну мить вони опинилися надворі. Там було морозно і сніжно, але Андрій чомусь не мерз. Ангел розгріб сніг і спитав: «Що ти бачиш, Андрію?» — «Тільки коричневу померзлу траву і більш нічого», — відповів хлопець, дивуючись запитанню. «Вона перетліває. І це тому, що у світі присутній гріх. Зокрема тому, що ти сьогодні згрішив і не раз», — пояснив Ангел. «Але яке я маю відношення до трави?» — запитав Андрій, —

■ *Андрію зовсім не хотілося зізнаватися, що він замість школи ...катався з гірки*

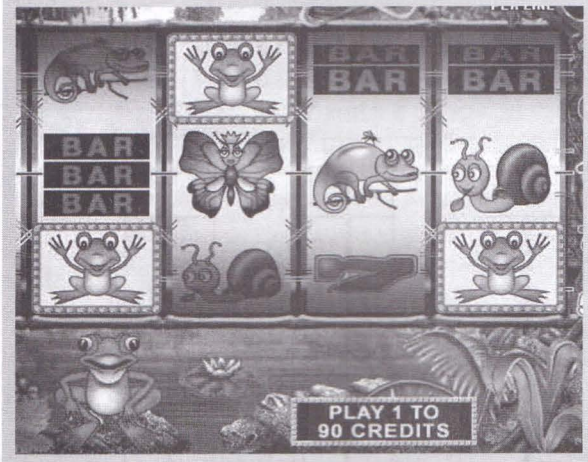

■ *...розважався гральними автоматами*

«Може, ти скажеш іще, що й хом'ячки гинуть через мене, хоч я їх і на очі не бачив?» — насмішкувато запитав він. «Саме так. Через тебе і всіх, хто грішить. Грішать усі. Але каються не всі. Покаяння — це єдине, що оживляє світ», — відповів Ангел. Для Андрія це звучало не дуже переконливо.

Ангел махнув крилами і вони опинилися біля церкви. Прочинивши двері, почули, як хор співав: «Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє Воскресіння Твоє славимо». «Ти знаєш, Андрію, чому Христос воскрес? Бо він не грішив і тому смерть не мала над ним влади. Вона його відпустила», — пояснив Ангел. «Але що мені до того?» — запитав Андрій. «А те, що у хрещенні ти народився від Христа і тому теж можеш не грішити, якщо проявиш волю і попросиш допомоги в Ісуса. Так ти рятуватимеш не лише себе, а й світ. Через те, що існує покаяння, — існує і весна після зими. Задумайся над цим».

Ангел зник. Андрій опинився у себе в ліжку. Майже не поспавши, він вранці пішов у кімнату до бабусі і спитав: «А яка сьогодні за церковним календарем неділя?» — «Сьогодні третя неділя Великого посту. Вона Хрестопоклонна. Учора на Всенічній відправі урочисто виносили на середину церкви прибраний квітами і стрічками хрест і співали: «Хресту Твоєму, поклоняємось, Владико...». Це дуже гарна й урочиста служба. А чому ти питаєш?» — поцікавилася бабуся. Андрій нахилився до неї, поцілував у руку і щоки та приглушено сказав: «Пробач мені, бабусю. Пробач за все. Я виправлюсь». Так само він просив пробачення у батьків, які не могли зрозуміти причини раптової зміни їхнього сина.

Пізніше Андрій дізнався про багатьох святих, молитвами яких оновлювалось довкілля, і кожен раз переконувався, що прихід Ангела до нього був не сном. Христос і його оживив.

УВАГА!

У березні закінчується конкурс «Слово майбутнього». Хто ще не надіслав свого шедевра — поспішайте! Ви ще встигнете це зробити! Хтозна, можливо, переможцем стенете саме ви?! Не втратьте свого шансу!

Усім учасникам конкурсу повідомляємо, що імена переможців оголосимо до другої річниці «Місіонарчика». Читайте журнал щомісяця і ви будете у курсі всіх подій.

Відповіді на історію-кросворд за лютий 2009 року:

По горизонталі: 1. Справедливість. 4. Здержливість. 7. Покора. 8. Спокій.

По вертикалі: 2. Радість. 3. Віра. 5. Любов. 6. Добро.

ЧАЙНВОРД «ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ»

Підготувала Соломія КОРНИЧ

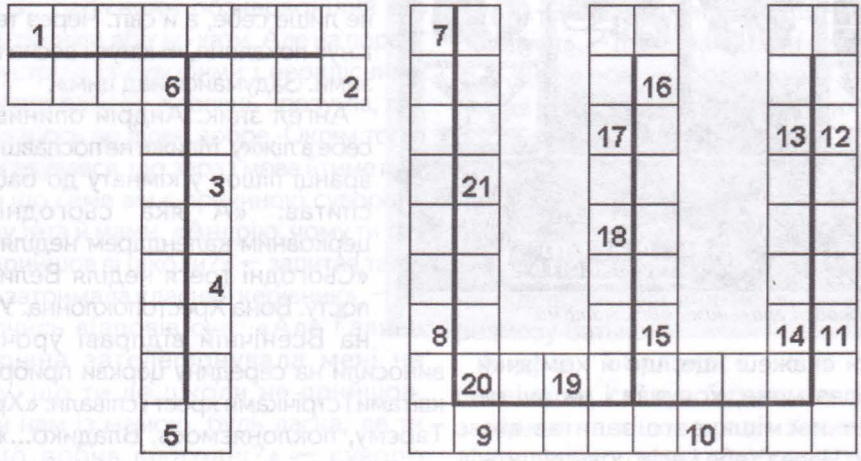

Літера «Т»: 1. Подруга дитячих років Т. Г. Шевченка Оксана... . 2. «Наш ...Гамалія, Отаман завзятий, Забрав хлопців та й поїхав По морю гуляти» (Т. Г. Шевченко «Гамалія»). 3. «Виглянь, голубко, Та поворкуєм, Та посумуєм; Бо я далеко Сю ... мандрую» (Т. Г. Шевченко «Гайдамаки»). 4. ... і с а к л я — все твоє; Воно не прошене, не дане, Ніхто й не возьме за своє, Не поведе тебе в кайданах» (Т. Г. Шевченко «Кавказ»). 5. Ілюстрація Т. Г. Шевченка до однойменної поеми про дівчину, обдурену коханим. 6. ... Олдрідж — негритянський актор-трагік, портрет якого намалював Т. Г. Шевченко.

Літера «Ш»: 7. Село, де народився Т. Г. Шевченко. 8. Ім'я дідуся Т. Г. Шевченка. 9. «І усміхнулася ..., Проснулася — нема нічого» (Т. Г. Шевченко «Сон»). 10. «В самім замку невеличку Церковку святую Не спалено. Отам Швачка співа ...» (Т. Г. Шевченко «Швачка»). 11. Героїня поеми Т. Г. Шевченка «Невольник». 12. ... Лизогуб — знайомий поета, портрет якого намалював Шевченко. 13. Горить Огонь тихенько на кабиці, А ... праведний сидить Та думає» (Т. Г. Шевченко «Марія»). 14. Як називається вірш Т. Г. Шевченка, який розпочинається словами: «Неначе праведних дітей, Господь, любя отих людей, Послав на землю їм пророка; Свою любов благовістить!»? 15. Відома українська художниця, яка проілюструвала «Кобзар» Т. Г. Шевченка, Софія Караффа-... . 16 Герой поеми Т. Г. Шевченка «Тарасова ніч». 17. «Як покидали запорожці Великий Луг і матір..., Взяли з собою Матер Божу, а більш нічого не взяли» (Т. Г. Шевченко «Іржавець»). 18. «І блідий місяць на ту пору Із хмари де-де виглядав, Неначе... в синім морі, То виринав, то потопав» (Т. Г. Шевченко «Причинна»). 19. « «Ходім»,— сказала та й пішла На ... сороченята прати В дорогу синові» (Т. Г. Шевченко «Марія»). 20. «І заплакала ... , А цвіт королевий Схилив свою головоньку Червоно-рожеву на білеє пониклеє Личенько Лілеї» (Т. Г. Шевченко «Лілея»). 21. Ім'я товариша Т. Г. Шевченка, якому поет присвятив поему «Кавказ».

■ НОВІ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА «МІСІОНЕР» ■

Жменька розсипаних перлин.
– Львів: Місіонер, 2008. – 288 с.

У книзі в художній формі описано події, що трапилися з їх героями у різних куточках світу та в різний час.

...Іноді людині здається, що вона залишилася сам на сам із безнадією. Але насправді – Господь поруч!

Книга вперше побачила світ у серії «Українська духовна бібліотека» в Римі 1975 року.

о. Василь Зінько, ЧСВВ
Християнська праведність. – Львів: Місіонер, 2009. – 176 с.

Праведність людини полягає в прямуванні людини до Бога і тоді Бог особливим способом схиляється до душі. В книзі о. Василь Зінько подає дуже важливі пояснення про багатство, пожадливість, почуття, пристрасті, вплив світу на людину та вказує способи змагання до християнської праведності, звертає увагу на те, як вберегтися від спокус, перемогти пристрасті, в чому полягає джерело всіх гріхів – гордість.

Легка мова робить книгу доступною і зрозумілою для широкого кола читачів, а прості пояснення примушують нас замислитися над нашими вчинками.

З питань придбання літератури звертатися за адресою: вул. Б. Хмельницького, 40 м. Львів 79019
тел.: 8 (095)260.21.57, (032) 272.90.80 shop@missioner.com.ua http: www.missioner.com.ua

ПРОЩА
до ЛЮРДУ, ФАТІМИ та ГАРАБАНДАЛУ
7- 20 травня 2009 р.Б

День 1

Виїзд зі Львова автобусом єврокласу через Польщу до Чехії.

День 2

Приїзд до Праги. Поселення в готель після 14:00. Екскурсія по Празі. Служба Божа. Ввечері прогулянку з вечерею на кораблику по Влтаві. Нічліг.

День 3

Сніданок. Виселення з готелю. Переїзд до Парижа. Поселення в готель ввечері.

День 4

Сніданок. Виселення з готелю. Екскурсійна програма по Парижу. «Париж – це свято, яке завжди з тобою» – ця фраза Хемінгуея стала крилатою і облетіла весь світ.

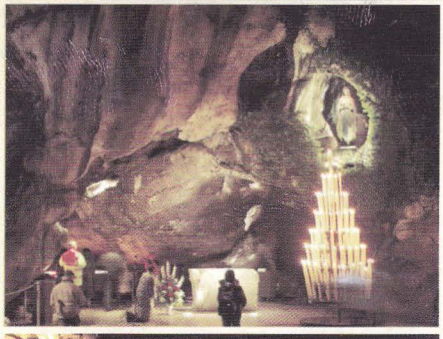

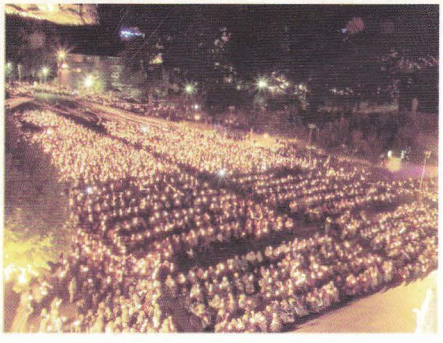

серце Франції і, поза сумнівом, найелегантніша столиця світу. Ви ще не були в Парижі? Пора познайомитися з цим чарівним і вишуканим містом, відвідати знамениті музеї, піднятися на Ейфелеву вежу. Одним словом, зібрати всі свої враження в скарбничку пам'яті для того, щоб нічого не забути… до наступного візиту до Парижа. Ввечері виїзд до Люрду.

День 5

Приїзд в Люрд. Поселення в готель після 14:00. Служба Божа у Базиліці в Люрді. Відвідини святої Гроти Массабель – місце об'явлення Матері Божої. В цих святих місцях маете можливість купелі у святій воді. Нічліг.

День 6

Сніданок. Виселення з готелю. Зранку виїзд до Сан Себастіану. Відпочинок на Океані. Ввечері виїзд до Фатіми.

День 7

Приїзд до Фатіми. Поселення в готель після 14:00. Фатіма — містечко в Португалії з населенням 10 302 мешканців, всесвітньо відомий центр паломництва, найбільший після Ватикану релігійний центр. Тут 13 травня 1917 року троє дітей Люсія, Жасінта і Франціско, що пасли вівці побачили Діву Марію. Матір Божа з'являлася перед ними 6 разів з травня по жовтень і через дітей передавала людям свої пророцтва: про обидві світові війни, про створення комуністичних режимів… Нічліг.

День 8

Сніданок. Виселення з готелю. Служба Божа у Базиліці в Фатімі, передбачених для прочан з усього світу! Ввечері виїзд до Гарабандалу – місце об'явлення Божої Матері.

День 9

Після 14:00 поселення в транзитному готелі. Відпочинок. Нічліг.

День 10

Сніданок. Виселення з готелю. Гарабандалу – місце об'явлення Божої Матері. Ввечері виїзд до Франції.

День 11

Приїзд до одного з міст на Середземному морі у Франції. Відпочинок на морі. Ввечері виїзд до курорту Лініано Саббіодоро, неподалік від Венеції.

День 12

Поселення в готель після 14:00. Відпочинок на морі. Нічліг.

День 13

Сніданок. Виселення з готелю. О 8:00 виїзд до Будапешту. Вечірня оглядова автобусно-пішохідна екскурсія по Будапешту. Вечором рекомендуємо факультативну прогулянку на кораблику по нічному Дунаю – парад звуків і світла, можливість стати свідком того, як оживають легенди Будапешту. Поселення в готель. Вільний час. Відпочинок. Нічліг

День 14

Сніданок. Виселення з готелю. Виїзд до Егеру. Дегустація вина та знаменитого угорського гуляшу. Виїзд до України. Приїзд до Львова ввечері.

Здача документів до 23 квітня 2009 р.Б.

Додаткову інформацію ви можете отримати за моб. тел.: 8 (050) 43.66.303